

Els petits demanen als adults més compromís en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Nova fraternitat universal

L'Agenda 2030 afronta la dimensió social,
econòmica i ambiental de la sostenibilitat

P 3 i 8-11

@Vatican Media

Un any en la vida
de l'Església

P 24-27

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

L'Agenda 2030 no és suficient

Dediquem el nostre Primer Pla d'aquesta setmana a fer conèixer els Objectius de Desenvolupament Sostenible proposats per l'ONU en la seva Agenda 2030. Són objectius amb els quals tothom hi estaria d'acord. Es tracta de diversos àmbits de desenvolupament material per tal que tothom pugui tenir una vida digna. Entre els disset objectius de desenvolupament sostenible hi ha, per exemple, el de la fi de la pobresa, l'educació de qualitat, el treball decent i la justícia i la pau. Qui no estaria d'acord amb uns ideals tan bons i tan dignes per a tothom?

Hi ha, però, un error de mètode: pensar que la felicitat de l'home només depèn del fet que les seves necessitats materials estiguin cobertes. Aquesta és una posició molt freqüent entre les ideologies actuals. Pensem que només quan tinguem un entorn confortable, sense amenaces de cap tipus i amb tot el necessari per satisfer les nostres necessitats materials, haurem assolit la felicitat, el paradís a la terra. Evidentment que hem de desitjar que tothom pugui tenir tot allò necessari per créixer i viure dignament. Però tots nosaltres hem fet l'experiència que, malgrat tenir tot el necessari, no som feliços; ens falta encara alguna cosa que no ens podem donar a nosaltres mateixos i que és es-

sencial per a la nostra felicitat.

L'Agenda 2030 ha oblidat que «l'home no només viu de pa, sinó de tota paraula que surt de la boca de Déu» (Mt 4,3-4). Des que l'home ha aparegut en la història, s'han trobat expressions artístiques d'aquest anhel d'infinnit i de transcendència, ja sigui en els rituals d'enterrament, ja sigui en les primeres pintures prehistòriques. Per tant, l'home està estructuralment abocat a un horitzó de transcendència i sentit sense el qual no es podria situar en el món. Per això és necessari que s'inclogui un nou punt a l'Agenda 2030 que reflecteixi aquesta característica de tot ésser humà, una relació amb allò que ell mateix no es pot donar, sinó que només pot rebre com a do.

El bisbe de Sant Feliu del Llobregat, Mons. Agustí Cortés, subratlla la relació entre el creient i la Sagrada Escripura. El lema de la propera Setmana de la Bíblia és: «La Paraula, font de consol i d'esperança (Rm 15,4).» El que veritablement ens rescata de les nostres necessitats més pregones és una paraula que ens salva, que ens interpel·la des d'un Tu i ens ofereix un origen i un sentit per a la nostra existència. Com un Adam a qui se li ha donat tot el creat, veiem que tota la realitat és insuficient, excepte si coneixem Qui ens l'ha donada i que ha estat per amor.

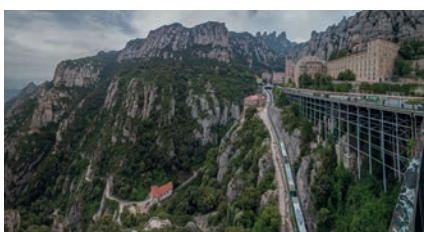
Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	Reportatge
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Societat
46	Agenda
47	Des del carrer

Mons. Agustí Cortés recorda la importància de la Sagrada Escriptura

PÀGINA 18-19

20-22
Aniversaris i efemèrides de l'any 2022

El Museu Nacional d'Art de Catalunya acull l'exposició «Gaudí»

PÀGINA 36-37

Francesc Llonch, in memoriam

PÀGINA 17

47 Mercè Canela,
directora de «Cavall Fort»

La setmana en tuits

DAVID BONVEHÍ
@DAVIDBONVEHI

Advocat

Hem estat a Les Corts i hem lliurat joguines i menjar a la Comunitat de Sant'Egidio. Per un Bon Nadal i unes bones festes a tothom

ADELAIDA MOYA TAULÉS
@ADELMOYA8

Directora general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural

Ha estat un privilegi compartir conversa amb el Pare Massot i conèixer ben de prop un dels tresors que guarda l'Abadia de Montserrat: l'*Obra del cançoner popular català*, de la qual té cura i estudi el Pare Josep Massot

JAUME PADRÓS
@JAUMEPADROS

President del Col·legi de Metges de Barcelona

Felicitats, Metges Sense Fronteres, pel vostre 50è aniversari amb agraïment pel compromís i servei amb els més desfavorits del món!

EVA FERNÁNDEZ
@EVAENLARADIO

Corresponsal a Roma

La Santa Seu referma la seva posició a favor de les vacunes. En un comunicat, recorda que el Papa ha afirmat que vacunar-se és un «acte d'amor» i ha demanat a la comunitat internacional que tothom tingui accés a les vacunes per una qüestió de justícia

TONI HERVÁS
@TONIHERVAS

Director de Ràdio Estel

Els mitjans de l'arquebisbat de Barcelona s'actualitzen a tots els nivells per fer arribar el seu missatge a tota la societat, ara amb la nova aplicació del Full Dominical, que us podeu baixar ja per Android i Apple

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Església més digital

Es va presentar el 22 de desembre una nova aplicació de l'arxidiòcesi de Barcelona, pensada perquè el Full Dominical tingui noves eines digitals a l'abast de més persones, «sobretot joves». Així ho expressava el diaca Ramon Ollé, director de l'Oficina de Comunicació de l'arquebisbat, en un col·loqui emès a El Matí a Ràdio Estel amb Joan Trias. Emmarcava aquest nou instrument en «la construcció d'una Església en sortida, ja que la informació eclesial ha d'estar a l'abast de tothom». L'aplicació, gratuïta, es pot descarregar des de Google Play o des d'App Store, des de mòbils Android o iPhone.

Òscar Martí, membre de la mateixa Oficina de Comunicació, presentava l'aplicació com «una eina funcional, útil i senzilla, pensada també per als usuaris del telèfon mòbil». En el mateix espai, el director de Ràdio Estel, Toni Hervás, destacava que «l'aplicació uneix l'emissió de continguts de l'arquebisbat de Barcelona, cosa que beneficia tots els mitjans, entre ells Ràdio Estel, i aquest és el millor regal que podem fer a la fel·ligresia». El Full diocesà, amb 130 anys, és el més antic d'Espanya.

Zoom

EDUARD BRUFAU

L'important augment de casos de coronavirus ha obligat la Generalitat de Catalunya a tornar a endurir les mesures sanitàries. Les noves restriccions reintrodueixen el toc de queda nocturn als municipis de més de 10.000 habitants, limiten les trobades a 10 persones i obliguen a tancar l'oci nocturn. L'aforament màxim permès per als serveis religiosos és del 70%. Així es pretén evitar col·lapsar els serveis sanitaris.

L'efemèride de la setmana

4 de gener del 1964: el papa Pau VI visita el patriarca Atenàgores a Jerusalem.

DES DEL MONESTIR

MONTSERRAT UNTERLÖHNER SALVAT
Monja de Sant Benet de Montserrat

Ull viu amb els abusos!

Al desembre vaig assistir a unes Jornades sobre *Abusos de poder i d'autoritat en la vida consagrada*. L'abús sexual és molt escandalós, però tant o més ho han de ser altres formes d'abús com són l'abús de poder o l'abús d'autoritat. Aquests poden passar més desapercebuts i ser més difícils de demostrar, però, desgraciadament, també són molt destructius i dolorosos per a les víctimes. Si no hi parem atenció, fàcilment es poden donar en les nostres estructures religioses, ja que les relacions jeràrquiques, el vot d'obediència (mal entès) o la sobreprotecció d'un carisma... són factors que poden propiciar-los.

La Dra. Carolina Montero, en una conferència, ens parlava de la vulnerabilitat pròpia de tota persona. Ser vulnerable vol dir ser suscepti-

ble a ser ferit. En diverses ocasions, també la nostra mare abadessa ens ha convidat a reconèixer i acollir la pròpia vulnerabilitat en la vessant més positiva, és a dir, com a lloc de possibilitat per viure una major autenticitat i fomentar un major creixement humà: només amb un cor obert i exposat, estimarem i serem estimades tal com Déu ens convida a fer-ho.

Les nostres comunitats cristianes (monàstiques, parroquials, familiars...) haurien de ser espais privilegiats de confiança mútua on poder exposar-nos lliurement en un entorn segur i protegit. Però quan hi ha una estructura massa rígida o uniforme cal vigilar que no es manipuli la confiança i es produeixin abusos com discriminar, fer tractes de favor, generar bàndols, fer

el buit, aïllar o castigar els qui no se sotmeten al voler del superior, etc. Una línia vermella que no s'hauria de creuar, ens deia la Dra. Montero, és que la persona senti que s'ha de traïr ella mateixa. Quan s'arriba a aquest punt cal alçar la veu. I és tasca de tots i totes escoltar la víctima, defensar-la i procurar prevenir nous casos. Fem-ho. Només així farem de l'Església una autèntica casa de Déu on poder gaudir de la nostra vulnerabilitat.

L'abús sexual és molt escandalós, però tant o més ho han de ser l'abús de poder o d'autoritat

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET

Director general de la Fundació Pere Tarrés

LA SAL DE LA TERRA

Definir l'estratègia de decreixement

Cada cop costa més atendre les diferents obres d'Església a causa de la falta de preveres, religiosos i cristians convençuts. L'atenció en una majoria de parròquies catalanes es redueix a la celebració de les eucaristies previstes i l'atenció sacramental. El mateix passa en obres com escoles, fundacions, cases on s'oferia una acollida...

Bisbes, provincials de províncies religioses cada cop més àmplies territorialment i sobretot els fets van prenent decisions sobre què atendre, amb quines persones i indirectament amb quina qualitat o intensitat.

Darrere de cada decisió conscient o inconscient hi ha raons que habitualment la justifiquen. Ben segur que en moltes ocasions no hi ha millor opció donades les circumstàncies. Ara bé, en conjunt, s'ha reflexionat

sobre quines haurien de ser les prioritats i els mitjans humans i materials per atendre-les? La casualitat no farà que es mantinguin accions amb relatiu poc impacte pastoral, evangelitzador o social, mentre se n'abandonen d'altres que podrien ser més rellevants?

Potser seria bo analitzar en conjunt necessitats, prioritats i recursos. Potser, malgrat les incòmodes i lògiques resistències de moltes persones, majoritàriament grans, caldria agrupar de debò parròquies i serveis religiosos a diverses poblacions tras-

És més fàcil i agraït fundar i créixer, però ens han tocat uns anys i una societat en què cal replegar-se amb ordre

lladant, si convé, les persones per a unes celebracions més participades.

Tota la prioritat ha de ser la divisió territorial assegurant les eucaristies o convindria alliberar algun prevere per a la pastoral juvenil, o destinar recursos a remunerar qui pugui fer-ho? Té sentit esmerçar esforços en serveis en decadència que tenen poc vincle amb la realitat actual o, analitzant les necessitats del moment, potser seria preferible atendre una altra prioritat pastoral? Al nostre entendre, s'hi imposa la necessitat de planificar de forma oberta i en conjunt per donar la millor resposta possible. Sempre és més fàcil i agraït fundar i créixer, però ens han tocat uns anys i una societat en què cal replegar-se amb ordre. També per als replegaments és convenient haver definit i explicat una estratègia.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Els regals de Déu

Benvolguts Reis d'Orient,

Aquests dies la vostra arribada és molt esperada per tots els nens, frisosos per rebre algun regal. A tots ens agrada que ens facin regals, també als adults. Vosaltres vau tenir el privilegi de rebre un regal excepcional i únic: veure i agafar en braços un nadó, el Fill de Déu fet persona. Va ser tan impressionant aquesta experiència i una font de tanta alegria que, des de llavors, ja fa 2021 anys, cada any, en aquestes dates, seguiu visitant el Nen Déu.

En aquesta carta, més que demanar-vos regals, el que voldria és donar-vos les gràcies per tot el que feu per nosaltres. Porteu l'alegria a moltes famílies que viuen sumides en la foscor, en l'angoixa provocada per la crisi econòmica, en el dolor provocat per la fractura familiar o per la pèrdua d'un ésser estimat. Gràcies per convidar-nos a orientar la mirada cap als més petits, escapant, encara que sigui per unes hores, del dolor i de l'angoixa que molts germans i germanes pateixen.

La vostra incansable recerca de la veritat, desxifrant els oracles, la grandesa i la bellesa del cosmos, va trobar assossec quan vau veure complertes les profecies en una manifestació tan realista, humil i tendra de Déu, en la persona del Nen Jesús. Gràcies per sostenir la nostra esperança en compartir aquesta alegria.

Vosaltres ens recordeu que els regals que ens feu no són més que una manera de manifestar a Déu la profunda alegria per haver-vos revelat la seva veritable

cara. Déu és capaç de néixer en un lloc humil i amb moltes incomoditats, com tants nens migrants que neixen pel camí cap a la «terra promesa». Déu comparteix els nostres malestars, patiments i incomoditats. Ens ajuda sempre. Déu és profunda tendresa i delicadesa per a cadascun de nosaltres.

Ens heu obsequiat amb el regal més gran del Nadal: la confirmació que Déu s'ha fet un de nosaltres per mostrar-nos com ens estima. Sí, Déu ens vol a tots com a fills i filles seus. Només cal que nosaltres també vulguem acollir-lo com a Pare.

Gràcies a vosaltres, descobrim que els regals de Déu són els més valuosos que podem rebre. El primer que rebem és la vida. Déu ens regala la vida i ens envolta de moltíssims elements perquè la visquem en plenitud: les estrelles, la lluna, el mar, el cel, la terra, els animals, les persones que estimem... A més, Déu ens ha donat intel·ligència perquè el puguem conèixer i voluntat perquè el puguem triar lliurement i estimar-lo.

Jesús és el regal més gran de Nadal que mai hagi rebut la humanitat. Déu ens va oferir aquest regal tot i saber que el seu fill patiria la mort més cruel. Ho va fer per poder alliberar-nos del pecat i perquè poguéssim assolir la vida eterna.

Benvolguts Reis d'Orient, acabo aquesta carta desitjant un bon any a tothom, un any ple de salut i d'esperança. També us prego que ens ajudeu a avançar amb bon peu pel camí sinodal que hem iniciat amb tanta il·lusió.

Repte global: salvar la humanitat

**El Covid impacta negativament en l'Agenda 2030
per al desenvolupament sostenible**

Missions Salesianes

Per causa de la pandèmia, molts nens han hagut de deixar l'escola.

CARME LLASAT
«Crec que els ODS poden ser una nova eina per portar l'Evangeli al món d'avui»

El 2015 l'ONU va aprovar l'Agenda 2030 amb 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que inclouen des de l'eliminació de la pobresa fins al combat contra el canvi climàtic, el treball per l'educació, la igualtat de la dona o la defensa del medi ambient.

En el discurs davant l'ONU el setembre del 2015, el papa Francesc definia aquesta agenda com «un signe d'esperança important», però advertia la comunitat internacional del perill de caure en un «nominalisme declaracionista», que suposaria «apaivagar les consciències» amb declaracions solemnes i agradables en lloc de fer «veritablement efectiva la lluita contra tots els flagells».

En les darreres encíclics papals, *Laudato Si* i *Fratelli tutti*, Francesc ens recorda que cal escoltar el clam de la terra i dels pobres i donar-hi resposta. Una resposta que passa pel diàleg, la trobada i el compartir, tres elements clau per aconseguir una «nova solidaritat universal».

I aquest és el desafiament que té la humanitat amb l'Agenda 2030. Per a la coordinadora del grup d'Ètica i Sostenibilitat de Cristianisme i Justícia (CiJ), Carme Llasat, «aquests objectius són un repte que realment

cerca l'equilibri entre tots ells. El problema no és que hi hagi molts objectius (17) i fites (169), sinó que els governs, les autoritats, poden caure en la dispersió i, per tant, no es podran assolir».

Des del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat (CADS), dirigit per Arnau Queralt, s'apunta que «la gràcia d'aquesta agenda és que és un mandat internacional, és un compromís de tots els estats. Tots junts per avançar davant una emergència planetària amb implicacions ambientals, socials i econòmiques molt greus, davant d'un món desigual. Els objectius no són mai prou ambiciosos davant la magnitud dels reptes que tenim al davant. Som en un moment molt complicat per al futur de la humanitat».

La delegació de Mans Unides de Barcelona, en coordinació amb la resta de delegacions catalanes, lidera una campanya pels ODS i els drets humans per promoure'n la sensibilització. La presidenta-delegada de Mans Unides Barcelona, Mireia Angerri, considera que l'Agenda 2030 «implica tothom per construir un món millor. No crec que hi hagi cap objectiu que hagi exclòs res

del que és fonamental per a les persones i per al planeta. Hem de començar pel principi, per les necessitats més bàsiques: l'objectiu 1 és la fi de la pobresa i el 2, la fam zero, però no oblidem que l'objectiu 17, que és l'últim, són les aliances entre tots els actors, perquè sense aquest objectiu no farem res».

Els ODS cobreixen la dimensió social, econòmica i ambiental de la sostenibilitat i aborden cinc grans àmbits: planeta, persones, prosperitat, pau i aliances. Com recorda Carme Llasat, «no podem, en nom d'un objectiu, fer cap acció que no tingui en compte els altres. No hi ha d'haver cabuda per a les hipocresies».

No deixar ningú enrere

Una premissa important per aplicar l'Agenda 2030 és que ningú ha de quedar enrere. Segons la coordinadora del grup d'Ètica i Sostenibilitat de CiJ, «els objectius s'han d'abordar des d'una actitud de respecte per tothom, per la natura. Aquesta actitud respectuosa ha de reconèixer que tot està unit. Hem de ser molt conscients dels nostres actes. El temor és que visquem cecs i que només veiem el que volem veure. Crec que estem vivint un augment d'insolidaritat, d'individualisme. Vivim en un món on només interessa consumir per mantenir aquest nivell econòmic i és un consumisme insostenible des del punt de vista energètic, de recursos... una de les coses que diu Nacions Unides és que si no hi ha una solidaritat més gran, tràgicament anem cap a un futur cada vegada més incert, però com a cristians no podem perdre l'esperança».

En aquest sentit, Mireia Angerri es pregunta: «Com pot ser que hi hagi 950 milions de persones que passen fam quan sabem que a la terra hi ha prou recursos perquè ningú no passi gana? Què estem fent malament? Hauríem de treballar en aquells objectius que facin una economia més humana. Hem de canviar la dinàmica perquè ens estem carregant el planeta, les persones. Però crec, sincerament, que la consciència de la població humana està augmentant, s'està dirigint cap al canvi.»

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible són 17.

ARNAU QUERALT
«Aquesta agenda global implica que el que fem a Catalunya té repercussió mundial»

MIREIA ANGERRI
«Hem de fer l'esforç de coordinar-nos i fer coses conjuntament per arribar molt més lluny»

L'ONU ha fet una bona campanya de difusió dels ODS i s'han incorporat d'una manera ràpida a l'agenda política i social dels governs, i hi ha molta gent treballant-hi. Arnau Queralt assegura que «no m'interessa tant que la gent conegui en si els ODS com que conegui els reptes que tenim, la vinculació entre causes ambientals, socials i econòmiques d'aquests problemes i que tingui clar que les solucions per afrontar-les han de ser urgents, transformadores, participades i transversals».

Tothom, des dels governs fins al ciutadà anònim, està cridat a una responsabilitat envers tots els ODS. Per això, Carme Llasat convida a «tenir una vida molt més responsable, més reflexiva, però sense angoixar-nos. Hem de ser conscients que el nostre món necessita un canvi. La gran responsabilitat és que tenim el coneixement i les eines i no les fem servir. Hem de buscar allò en el que podem actuar cada dia. Crec que els ODS poden ser una nova eina per portar l'Evangeli al món d'avui».

L'Agenda 2030 a Catalunya

El Govern de Catalunya s'ha

Més informació

http://cads.gencat.cat/ca/Agenda_2030/

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

<https://www.mansunides.org/node/44419>

compromès en aquesta agenda amb el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 al territori, amb la participació de tots els departaments, i l'impuls de l'Aliança Catalunya 2030, una aliança entre actors públics i privats per compartir els compromisos per fer realitat els ODS.

Arnau Queralt indica que «l'Agenda 2030 ens posa davant del mirall de la realitat i es va ampliant. Un gran problema que tenim a Catalunya es la situació de pobresa. Parlem d'un 26% de la població en risc de pobresa i exclusió social, i les desigualtats que comporta. És un aspecte gravíssim i un repte importantíssim». I encara podem afegir altres fronts oberts, assenyala Queralt, com el canvi climàtic, la transformació de l'economia, l'abandonament escolar o la creació de treball digne.

Aliança Catalunya 2030 també contempla què podem aportar, com a país, a aquesta agenda. Així, el director del CADS confirma que «aquesta agenda global implica que el que fem a Catalunya té repercussió mundial», com pot ser la reducció de gasos d'efecte hivernacle, impulsar projectes de cooperació, reconduir el nostre sistema de consum o establir mecanismes de regulació.

Per aconseguir avançar en la consecució dels ODS és imprescindible establir aliances en tots els àmbits. Com explica Mireia Angerri, «hem d'acostumar-nos a treballar plegats: entitats públiques, privades, governs, empreses, associacions, gent del carrer, escoles, universitats... hem de fer l'esforç de coordinar-nos i fer coses conjuntament per arribar molt més lluny».

En aquestes aliances, tenen molt a dir-hi les religions. «Les religions no caminen d'esquena als ODS», diu Carme Llasat, «d'una manera molt forta ho lidera el catolicisme amb el papa Francesc. Els Acords de París es van assolir per l'encíclica *Laudato Si*, això reconegut per gent no creient, perquè l'encíclica va commoure el cor i el plantejament de càrrecs polítics i governamentals alts, que van fer una crida al compromís. Tots els ODS són a la *Laudato Si*».

També Arnau Queralt subratlla que «les religions poden ajudar a

canviar el món. És un responsabilitat que tenen amb el bé comú, amb el proïsme».

Impacte Covid

«Som conscients que el Covid ha estat una puntada de peu per a tothom, una cosa que ningú no preveia. Ens hem hagut de reinventar», reflexiona Mireia Angerri, «hem patit un retrocés i és una llàstima. Segurament l'Agenda 2030 es quedarà curta, però està bé que ens haguem posat un límit temporal perquè, si no, tot queda més vague. Segurament suspendrem en algunes d'aquestes 169 fites, que no aconseguirem, però veurem que n'hauré aprovat unes quantes».

Arnau Queralt reconeix que «ja anàvem malament de cara a assumir molts dels compromisos, dels objectius, de les fites. Des del punt de vista estadístic s'havia aconseguit reduir el percentatge de població mundial que estava en risc de pobresa i el Covid ha aconseguit que es retrocedeixi 20 anys, en ben just dos».

Precisament, quan el panorama sembla més negre, és quan més ha de resplendir l'esperança. Carme Llasat està convençuda que «malgrat la mort, després hi ha la resurrecció. És possible que les coses vagin a pitjor, però després hi ha d'haver un canvi, un ressorgiment. El que el nostre món necessita és una conversió ecològica integral, com diu el Papa, independentment que la persona sigui creient o no».

Aquesta crida és per a tothom, «una crida que ens porta a l'esperança», afegeix, «crec que amb la pandèmia hem tingut una oportunitat de canviar coses, però a dia d'avui, és una oportunitat perduda, però no perdo l'esperança perquè he vist persones amb noves actituds i amb canvis positius».

Segons la coordinadora del grup d'Ètica i Sostenibilitat de CiJ, «hem de ser molt audaçs en les propostes, estar alerta davant dels populismes, i hem de prendre mesures adequades per reduir el nostre consum, millorar les energies alternatives... hem de deixar la petjada ambiental més petita possible, però la petjada humana més gran possible».

SABER ESCOLTAR

Missa o bosc?

He sentit dir que hi ha catòlics que canvien la missa dominical per un passeig pel bosc. I parlen de la Natura, però no de Déu. La normativa moral introdueix noves conductes contràries a les creences cristianes d'Occident. Observem una davallada de les pràctiques religioses. Però els humans som religiosos i bastants es posen en braços d'altres religions.

N'hi ha que pensen que, després d'ells, només arribarà el «no-res», però això és fals. Del «no-res» no en surt res. El procés històric mostra que hi ha hagut politeisme (molts déus) i la gran excepció del Déu únic i transcendent com és el cas del cristianisme. Si aquest s'afluixa, es torna a formes de paganisme.

L'acadèmica Chantal Delsol

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

creu que l'ecologia és la principal religió del nostre temps i afirma: «Crec que l'ecologia s'ha convertit en una religió per substituir el cristianisme, que ha estat esborrat. És una forma de panteisme (tot és Déu) (...) La gent abraça els arbres o adora les balenes, canta a la Mare Terra, etc.» Alguns prenen aquesta Terra com la seva única estança, ja no creuen en el més enllà.

El cristianisme inculcà la dignitat humana i ara molts pensen que els animals són tan dignes com els humans. Un moment de descens fou el Renaixement. El cristianisme contribuï també a la Il·lustració, però fou atacat per ella.

Els cristians, començant pel clergat, semblen poc interessats a defensar el que significava el cris-

tianisme en termes de poder. Però fins a la primera meitat del segle XX, el cristianisme intentà sobreviure a través de la política. Actualment hi ha vergonya a l'Església per les conquestes cristianes històriques, etc.

Ara tot s'ha invertit: es facilita el divorci, s'accepta l'avortament, el suïcidi assistit... Tot això seria l'entrada a una nova societat amb creences diferents. En alguns aspectes, es pren la moral cristiana, però la desenvolupen exageradament amb preteses i estraletes realitats. Chesterton va dir que això eren veritats cristianes embogides.

L'ecologia és la principal religió del nostre temps

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Suposem que algú arriba d'un altre planeta i que, per mitjans telepàtics, coneix el llenguatge humà, i es passeja pels nostres carrers. Pregunta: «Què significa això?» Referint-se a les garlandes lluminoses dels carrers. Són les festes. Quines festes? Les de Nadal. I què és això? No sé de què va. Diuen que va néixer un nen i que cal celebrar-ho. I com ho celebren? Cadascú com vol. I per a això, cal tanta despesa? Si tot estigués apagat no vindria ningú i les botigues no vendrien res. Els forasters se'n riuriu de nosaltres. Ah!, ho feu per presumir. Segurament... Però deixam tranquil perquè no són dies de coses serioses... Va mirar per la finestra i va veure una família sopant copiosament. No ho entenia.

A PROPÒSIT DE...

Bones festes! Exhibicionistes

Va preguntar: em podria dir on he d'anar per saber què és el Nadal? Suposo que a l'església.

El bon home que va trobar a la porta li va explicar amablement i com va poder, la història de Betlem. El recinte estava mig buit. Se'n va anar pensatiu. Anava descobrint el que significa presumir. De la vanitat, ningú no li n'havia dit res al seu planeta.

Festes, infant, ball, borratxera, llums, àpats... no podia entendre el sentit del que observava.

Es podria resumir el teorema del meteoròleg E. Loren: «Si una papallona a Hong Kong fa batre les

Els aliments que es llencen aquí suposen fosc, gana i atur al Tercer Món

ales, provoca una tempesta a Nova York.» I, m'atreveixo a parodiar, l'electricitat, l'aigua i els aliments que es mengen o que es llencen aquí suposen fosc, gana i atur al Tercer Món. Pecat col·lectiu, perquè, pot un cristià fugir d'aquesta manera d'actuar injusta i vanitosa?

Recordo la visita a una trapa a finals de desembre. A la tarda vam gaudir d'una entrevista amb un monjo que amablement ens va acollir. L'endemà, a les 5.30 h, vam ser convidats a unir-nos a la comunitat a la mateixa pregària de Laudes i a la missa conventual. A Burgos fa molt de fred. Hi vam ser feliços. No oblidarem mai la visita a San Pedro de Cardeña.

Passar uns dies en un monestir suposa fugir de tanta vanitat exhibicionista, sentir-se satisfet de ser cristià. I surt barat.

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim el missatge del Papa per a la Jornada Mundial de la Pau, Càritas Barcelona presenta un informe, recordem Francesc Llonch, entrevistem Mons. Agustí Cortés i enumerem les efemèrides i aniversaris del 2022

Missatge papal per a l'1 de gener

Francesc proposa tres camins cap a la pau: diàleg, educació i treball

Diàleg entre generacions, educació i treball: instruments per construir una pau duradora és el títol del missatge del papa Francesc per a la 55ena Jornada Mundial de la Pau. El Papa proposa el diàleg entre les generacions com a base per a la realització de projectes compartits, l'educació com a factor de llibertat, responsabilitat i desenvolupament, i el treball per a una plena realització de la dignitat humana.

Explicant el primer camí per aconseguir la pau, Francesc recorda que tot diàleg sincer requereix una confiança bàsica entre els interlocutors. El Pontífex indica que dialogar significa escoltar-se, confrontar-se, posar-se d'acord i caminar plegats.

Els grans reptes socials i els processos de construcció de la pau no poden prescindir del diàleg entre els depositaris de la memòria (la gent gran) i els continuadors de la història (els joves); tampoc no poden prescindir de la voluntat de cadascú de donar cabuda a l'altre, de no pretendre ocupar tot l'escenari perseguint els propis interessos immediats. Si sabem practicar aquest diàleg intergeneracional, «podrem estar ben arrelats en el present i, des d'aquí, freqüentar el passat per aprendre de la història i guarir ferides que, de vegades, ens condicionen, i freqüentar el futur per alimentar l'entusiasme, fer germinar somnis, suscitar profecies, fer florir esperances».

El Pontífex assenyala que la instrucció i l'educació «constitueixen els principals vectors d'un desenvolupament humà integral: fan la persona més lliure i responsable, i són indispensables per a la defensa i la promoció de la pau. La instrucció i l'educació són les bases d'una societat cohesio-

nada, civil, capaç de generar esperança, riquesa i progrés».

Per tant, és oportú i urgent que tots els que tenen responsabilitats de govern elaborin polítiques econòmiques que prevegin un canvi en la relació entre les inversions públiques destinades a l'educació i els fons reservats als armaments.

D'altra banda, afirma Francesc, la recerca d'un procés real de desarmament internacional no pot sinó causar grans beneficis al desenvolupament de pobles i nacions, alliberant recursos financers que es facin servir de manera més apropiada per a la salut, l'escola, les infraestructures i la cura del territori.

Sobre el treball afirma que és un factor indispensable per construir i mantenir la pau; és expressió d'un mateix i dels propis dons, però també és compromís, esforç, col·laboració amb altres. El treball és la base sobre la qual es construeixen en tota comunitat la justícia i la solidaritat. Per això, «nos s'ha de buscar que el progrés tecnològic reemplaci cada vegada més el treball humà, amb la qual cosa la humanitat es faria mal a ella mateixa. El treball és una necessitat, part del sentit de la

Beyond faith cr

Francesc anima a «alimentar l'entusiasme, fer germinar somnis, suscitar profecies, fer florir esperances».

PAPA FRANCESC
«És més urgent que mai que es promoguin condicions laborals decents i dignes, orientades al bé comú i a la cura de la creació»

vida en aquesta terra, camí de maduració, de desenvolupament humà i de realització personal. És més urgent que mai que es promoguin condicions laborals decents i dignes, orientades al bé comú i a la cura de la creació. Cal assegurar i sostenir la llibertat de les iniciatives empresarials i impulsar una responsabilitat social renovada perquè el benefici no sigui l'únic principi rector».

Durant la presentació del missatge del Papa, la secretària *ad interim* del Dicasteri per al Servei al Desenvolupament Humà Integral, la germana Alessandra Smerilli va anunciar la iniciativa *Treball per a tothom*: «Serà una gran operació d'escolta de tots els que, a diferents llocs, cerquen solucions creatives als problemes del treball. Escoltar, discernir i compartir, creant les condicions perquè passi alguna cosa nova.»

Un aspecte abordat es refereix a les cures, que no es poden desvincular del treball: «La cura, l'oferta i la demanda de cures serà el gran repte de la sustentabilitat humana i espiritual. Si ho deixem tot al mercat, els descartaments augmentaran.» Cal una cura, va concloure, «que romangui i esdevingui do i gratuïtat, expressió del principi de fraternitat».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

2.000 anys de fugida

Fa uns anys ens va tocar profundament el cor la imatge del petit cos d'Aylan Kurdi, el nen de 3 anys mort a la platja turca de Bodrum. Recordo que aquell any molts missatges nadalencs van reproduir la seva imatge, com a icona del Nen Jesús. Enguany la il·lustració que algú em va enviar per WhatsApp és la d'un nen en una barca neumàtica, enmig de l'aigua. Aquestes imatges ens sacsegen i ens treuen de la tranquil·litat que miren de transmetre'ns els anuncis de la campanya nadalenca. Les tremendes imatges de famílies senceres suportant el fred a la frontera bielorussa, la tràgica notícia dels més de 50 morts al camió tombat a Chiapas, les dades de les nostres costes a les quals arriben, segons dades oficials, uns 500 nens cada any... Tot això no es pot convertir en xifres fredes per als cristians i cristianes. Aquests dies de Nadal tenim especialment present la Família de Betlem: recordem Maria i Josep fugint a Egipte amb el petit Jesús. Sembla que les coses no han millorat gaire des de llavors. 2.000 anys després, continua havent-hi milers de famílies que, amb els seus nens, escapen de la por, de la persecució, de la violència, de les mutilacions, de la fam i el patiment. Serà aquest el missatge que ens fa arribar Déu, que fet feblesa fins a aquest extrem, fuig amb ells? Sabrem ser refugi, acollida, esperança per a aquestes famílies? Seran les nostres cases, els nostres pobles i ciutats el lloc càlid i segur que els Maria, Josep i Jesús del 2022 necessiten?

TERESA CASILLAS
Neuroquímica i educadora

Barcelona

A la diòcesi de Barcelona, 4 de cada 10 famílies amb menors pateixen exclusió social

La crisi del Covid es rabeja amb les famílies amb fills

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

MIRIAM FEU
«Quan vulnerem la infància fracassem com a societat»

Miriam Feu, Javier Vilanova i Salvador Busquets, durant la roda de premsa del 17 de desembre.

Càritas diocesana de Barcelona, el 17 de desembre, va presentar l'informe *Aquest Nadal, cada família és important*, que posa el focus en les famílies amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat. L'avançament de les dades del proper Informe Foessa, que es presentarà el primer trimestre de l'any vinent, palesa que la crisi del Covid es rabeja amb les famílies amb fills: a la diòcesi de Barcelona, 4 de cada 10 famílies amb menors pateixen exclusió social. Aquesta xifra arriba al 50% en el cas de les llars monoparentals. Gairebé la meitat de les llars amb menors tenen dificultats per arribar a finals de mes, i el 43% no disposa d'ingressos per a despeses imprevistes.

I ja no és únicament el malestar emocional que les situacions d'exclusió social generen en els menors, sinó que, a més, els condemnen a una herència que no aconsegueixen revertir. Els infants que han patit dificultats econòmiques tenen el doble de risc de caure en la pobresa o l'exclusió quan siguin adults. El que també es duplica és la probabilitat de no acabar els estudis.

La taxa de pobresa entre els menors de 18 anys és del 27,4% a Espanya, mentre que a Europa és del

17,6%. «Els menors de 18 anys són un col·lectiu poc protegit a casa nostra. Si els països de la Unió Europea destinen una mitjana d'un 2,4% del PIB a despesa social en família i infància, Espanya només hi dedica un 1,3% del PIB», va denunciar Salvador Busquets, director de Càritas diocesana de Barcelona.

Per això, Busquets va proposar augmentar la prestació per fill a càrrec o garantir l'accés a internet a les famílies més vulnerables. Pel que fa a l'habitatge, Càritas aposta per un complement econòmic a la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) mentre no es desenvolupi una política d'habitatge clara. També es demana l'ampliació del parc públic, més habitatges per a la mesa d'emergència social i garantir l'accés a subministrament.

Darrere de les xifres hi ha sofriments molt concrets, com el que viuen els menors de les famílies que han patit o estan en risc de patir un desnonament (el 26,9% de les famílies amb infants i adolescents ateses per Càritas s'han vist obligades a canviar d'habitatge), o no poden pagar les despeses de la llar (46,2%) o les despeses de subministraments (48,7%); un 51,3% pateix l'apagada digital. «Quan vulnerem la infància fracassem com a societat», va reconèixer Miriam Feu, cap d'anàlisi social i incidència de Càritas diocesana de Barcelona.

D'ençà de l'inici de la crisi del Covid, la proporció de llars amb infants i adolescents ateses per Càritas ha passat del 36% (2020) al 42% (2021). En el cas de les llars monoparentals, del 13% al 18%. Davant d'aquesta realitat, Càritas ha destinat més de 2 milions d'euros en ajudes econòmiques, ha ofert més de 1.400 places en equipaments residencials i ha obert 5 projectes d'intervenció comunitària i atenció integral a la família.

Francesc Llonch, director general de Càritas Terrassa

P. LLORENÇ SAGALÉS

Delegat episcopal de Pastoral Social del bisbat de Terrassa

Com un bon tapís, ha estat testimoni que la joia veritable acostuma a estar teixida amb els fils i els nusos del dolor

Dijous 15 de desembre ens va deixar Francesc Llonch Soler, director general de Càritas diocesana de Terrassa, després d'una greu malaltia que ha sofert amb fe i serenitat en aquests dos darrers anys.

Havia nascut a Castellar del Vallès en plena postguerra el 1947, en un temps difícil de reconstrucció del país i en un marc familiar d'intensa atmosfera cristiana. Fill de l'Antoni (alcalde de Sabadell) i de la Rosita, en Francesc va créixer rodejat d'onze germans més, en una Sabadell que s'omplia a poc a poc de tallers tèxtils i d'immigració hispànica. La moral catòlica sana que va rebre al si de la família i el seu pas com a intern pel col·legi La Salle Bonanova de Barcelona no van impedir, sinó que va estimular que s'anés cofigurant un nen entremaliat, pròxim i despert, amb un somriure i afectuositat que ja no l'abandonaran mai.

Enginyer tèxtil de professió, s'ha dedicat tota la vida al sector dels filats i teixits, fins i tot ocupant diversos càrrecs de representació institucional i gremial. D'una cordialitat innata i de moltes relacions

personals, l'exercici empresarial i la crisi del món tèxtil no van aconseguir eliminar mai la seva sensibilitat social i l'anhel d'un món més just i equitatiu. Amb una curiosa barreja d'ingenuïtat i de tossuderia, no s'ha deixat endurir per les dificultats i enlluernaments d'un món econòmic cada vegada més inhòspit i depredador. Potser ha estat poc lector, però ha sabut llegir els cors de moltes persones i s'ha intentat resistir als cantos de sirenes del èxit enganyós. L'han ajudat a no perdre mai el bon humor i el sentit de la realitat la seva esposa Marita i les seves quatre filles, juntament amb una fe catòlica gens espectacular però persistent que li ha permès acollir les contrarietats de la vida sense amargar.

Per això no és estrany que a primers de juliol del 2019, el bisbe Josep Àngel Saiz Meneses el nomenés director general de Càritas diocesana substituint Salvador Obiols. Des del primer moment, la seva calidesa i afecte s'han guanyat el cor dels membres de Càritas. Amb humilitat i enmig dels efectes de la pandèmia, ha intentat vertebrar per dins la institució i l'acció de Càritas diocesana de Terrassa, i així tenir millor cura d'una massa ingent de persones que avui van quedant als marges de la societat. El contacte directe i indirecte amb el patiment dels pobres, immigrants i avariats de tota mena, i l'aparició de la seva pròpia malaltia, l'han ajudat en aquests darrers dos anys a relativitzar moltes coses del passat, fer balanç del seu itinerari vital i aprofundir en la pregària i el perdó. Sense adonar-se'n, en Francesc, com un bon tapís, ha estat testimoni que la joia veritable acostuma a estar teixida amb els fils i els nusos del dolor. Aquest infant de 74 anys, rodejat i estimat per la família i els amics, ens deixa però per estar silenciosament més a prop nostre, i ens convida «a tancar els ulls, escoltar el silenci de quan la música comença» (Màrius Torres).

Setmana de la Bíblia

Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat

«Descuidar la Sagrada Escriptura seria com respirar amb un sol pulmó»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

El diumenge 23 de gener, Diumenge de la Paraula, dona el tret de sortida a la VI Setmana de la Bíblia, que se celebrarà fins al dissabte 29, amb el lema «La Paraula, font de consol i esperança (Rm 15,4)». Durant aquests dies som convidats, a través de diferents activitats, a aproximar-nos a la Bíblia i descobrir o redescobrir què ens diu Déu avui. En parlem amb el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés.

El lema de la Setmana de la Bíblia d'enguany diu: «La Paraula, font de consol i esperança (Rm 15,4)». En aquests temps de pandèmia, quin relleu adquireix aquesta afirmació?

Un investigador de l'exegesi medieval va mostrar que els antics afirmaven que la interpretació de la Bíblia és infinita, perquè ho és la Paraula de Déu i són infinites les situacions humanes que podem viure les persones: la seva llum atansa tota la història i a tot el món. Molt especialment la Paraula de Déu porta llum i consol a les situacions humanes de sofriment, com ara la pandèmia. A més, tota l'Escriptura és Jesucrist i tot Jesucrist és el Misteri Pasqual, mort i resurrecció.

Per què és important participar en aquesta setmana? Com animar els fidels a descobrir o redescobrir aquest tresor?

Només caldria ajudar a fer l'experiència, iniciant a la pràctica de la *Lectio divina*, la lectura orant de l'Escriptura. És important parlar-ne, «portar el Llibre» i fer-lo servir (millor que «papers»), a més d'exposar-lo en un lloc preferent en les assemblees, a casa, als oratoris, etc. Descuidar la Sagrada Escriptura seria com respirar amb un sol pulmó.

«“Entendre l'Escriptura” és una veritable experiència espiritual»

«La Paraula de Déu porta llum i consol a les situacions humanes de sofriment»

En una societat com la nostra, tan estressada i sense temps per aturar-se, com fer un lloc a la Bíblia en la nostra vida? Quines pistes donaria perquè la Bíblia no acabi plena de pols en un prestatge?

La base de tot el que es pot dir de la Bíblia és que per ella ens parla Déu, és Paraula de Déu, encara que la Paraula de Déu és més que la Bíblia: Déu la fa servir per dialogar amb nosaltres. L'ús quotidià de la Bíblia ve d'haver assolit el goig de trobar-hi aquesta Paraula il·luminadora, profètica, interpel·ladora, consoladora, de salvació, per a la vida concreta. I això no s'adquireix si no és amb la pràctica, potser mitjançant una petita introducció (iniciació) i la volun-

DIUMENGE DE LA PARAULA VI SETMANA DE LA BIBLIA

28-29 GENER 2022

“LA PARAULA, FONT DE CONSOL I ESPERANÇA”

(Rm 15, 4)

...els
ajudar els qui no he
portar les seves feb
sense buscar allò que ens pla
Més aviat, que cadascú m
complaure els altres
gari el bé d'ells, per t
dificar la comunitat
mpoc el Crist no va busc
le i el plaent. Ben al contrari! Tal com diu l'Escriptura: He rebut i els insult
i l'ultratgen. En efecte, tot el que fou escrit en altre temps, va ser escrit per
struir-nos; així, gràcies a la constància i al consol que ens donen les Escripture
antenim l'esperança. Que Déu, de qui provenen la constància i el consol, i
ncedeixi de viure unànimement i d'acord els uns amb els altres, a exemple
sucrist; així, amb un sol cor i a una sola veu, gloriïcareu el Déu i Pare de Jesucrist
nyor nostre.

www.setmanadelabiblia.cat
setmanadelabiblia@gmail.com

tat de tornar-hi des de la vida.

Quines dificultats hi ha per acostar-se a la Paraula de Déu?

Hi ha dificultats pel fet de ser Paraula de Déu. En aquest sentit, trobarà dificultats qui és incapaç d'escoltar des del cor, acollint, en silenci un missatge transcendent... (en general tots els qui no saben escoltar l'altre). Hi ha dificultats també pel fet de ser Paraula de Déu escrita en llenguatge humà, en el sentit que es tracta de copsar la Paraula «dintre» d'aquesta mediació humana (el text), de manera semblant a la dificultat que tenien els paisans de Jesús per copsar en la seva humanitat el Verb mateix de Déu. A més, el text bíblic és un llenguatge de fa més de dos mil anys... Cal, doncs,

entendre'l i, sobretot, «actualitzar-lo»: amb aquestes paraules, què ens diu Déu avui?

Llegim a la Dei Verbum que «la Sagrada Escriptura cal llegir-la i interpretar-la amb el mateix Esperit amb la qual es va escriure». Què vol dir això?

És una coneguda cita de sant Jeroni. Significa que «entendre l'Escriptura» és una veritable experiència espiritual, val a dir, en l'Esperit. Deien els antics que era com introduir-se l'espòs en la cambra secreta de l'esposa. Hom ha d'estar en sintonia, respirar el mateix Esperit de fe i d'amor amb la qual va ser escrita (inspirada). El mateix Esperit hi era, en l'autor humà, hi és, en el text i hi és també en qui llegeix o escolta. Tot un esdeveniment.

 Barcelona

Aquest any s'escaurà el 75è aniversari de la festa d'entronització de la Mare de Déu de Montserrat

Aniversaris i efemèrides de l'any 2022

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Fotos: Agustí Codinach

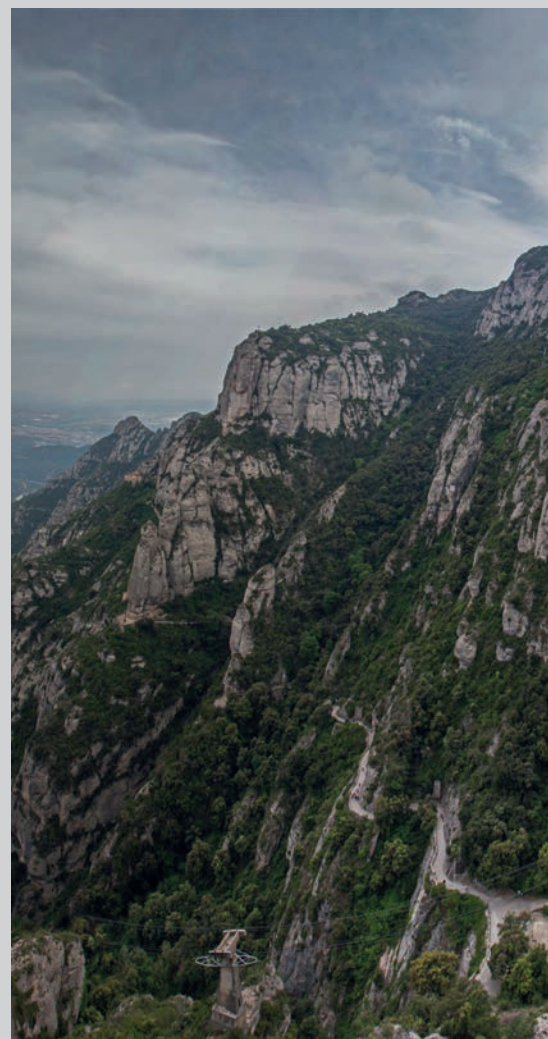
Un aniversari, la data rodona d'un fet, és un bon motiu no només per recordar-la, sinó també per revisar-la, contextualitzar-la en el nostre temps i veure la importància i repercussió que va tenir en el seu dia i la seva projecció fins al temps actual.

Potser els deu o vint-i-cinc anys són temps massa curts per copsar-ne la importància. Oferim aquí uns quants aniversaris que s'escauran durant l'any 2022, que han tingut repercussió a la nostra terra en el vessant religiós o de valors humans; conscients també que no som exhaustius: hi ha més fets importants, mentre que, en canvi, el pas del temps n'ha difuminat d'altres.

Farà 25 anys, el desembre del 1997, que la Unesco declarava la part antiga de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, de Barcelona, juntament amb el Palau de la Música Catalana, Patrimoni de la Humanitat. Era l'any que s'havia inaugurat el Teatre Nacional de Catalunya i a Girona el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.

El 1997 a Jody Williams i a la campanya internacional contra les mines antipersona els atorgaven el Premi Nobel de la Pau, ens deixava el lingüista Joan Corominas, callava el piano de Tete Montoliu, marxava la il·lustradora infantil Mercè Llimona o el canonge vigatà Antoni Barniol.

Farà mig segle del 1972, quan

entrava en funcionament la Central Nuclear de Vandellòs; el cardenal Vicent Enrique i Tarancón, anterior bisbe de Solsona, era escollit president de la Conferència Episcopal Espanyola; un accident d'aviació als Andes i la llarga aventura dels supervivents commocionava el món, com es commocionaria durant els Jocs Olímpics de Munic per un segrest terrorista amb final tràgic o amb el terratrèmol que destruï Managua.

Aquest any s'escaurà el 75è aniversari de la festa d'entronització de la Mare de Déu de Montserrat, una fita important en el context de l'època, també de la coronació de la Mare de Déu de la Salut, a Sabadell, un temps en què naixia la Unió Sacerdotal de Barcelona, la Coral Sant Jordi, el bisbe Modrego creava OCARE (Obra Caritativa d'Ajuda al Refugiat Estranger) per poder acollir l'allau de desplaçats dels països del Est, o moria exiliat a l'Argentina Francesc Cambó.

Celebrarem o commemorarem en els propers dotze mesos el cen-

Panoràmica de Montserrat, que commemora el 75è aniversari de l'entronització de la Mare de Déu.

Se celebren 250 anys de l'erecció de la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona.

tenari del naixement del l'economista Ramon Trias Fargas, la locutora Maria Matilde Almendros, el poeta Gabriel Ferrater, l'escriptor Joan Fuster, el cineasta Pier Paolo Pasolini, autor d'*Il vangelo secondo Matteo*; o la mort del músic Felip Pedrell i el poeta mossèn Miquel Costa i Llobera.

També serà el centenari del descobriment de Howard Carter de la tomba de Tutankamon, de la formació d'Irlanda independent i de la nova URSS, o la Marxa sobre Roma que marcà la pujada del feixisme italià; igualment de la mort del papa Benet XV i l'elecció de Pius XI, quan el premi Nobel de la Pau requeia sobre l'explorador Fridtjof Nansen, però no per les seves aventures, sinó per la feina com a Alt Comissionat de la Societat de Nacions, tant en l'intercanvi de presoners a la Primera Guerra Mundial com amb els refugiats i apàtrides que provocà la postguerra. El mateix any també naixia, a instàncies de la Societat de Nacions, el Tribunal Permanent de Justícia Internacional a la Haia.

També se celebra el centenari de la creació del PEN Català, la Fundació Bíblica Catalana amb la Col·lecció Bernat Metge, el Club Excursionista de Gràcia, com a les ones el naixement a Londres de la cadena BBC i James Joyce publicava la seva novel·la *Ulysses*.

Se celebren 125 anys de l'estrena a Tortosa del drama *Terra Baixa*, d'Àngel Guimerà; de l'annexió a Barcelona dels pobles del seu voltant; del naixement de Josep Pla i del metge Josep Trueta; de la mort del P. Frederic Faura, jesuïta

i pioner de la meteorologia; 150 de quan el 1872 santa Teresa Jornet va fundar a Barbastre les Germanetes dels Ancians Desamparats, coincidint també amb la creació a Itàlia de les Filles de Maria Auxiliadora, salesianes.

Farà 200 anys de la Regència d'Urgell amb els aixecaments realistes que escamparen per tot Catalunya un conflicte bèl·lic; es fundava la filantròpica Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País i Jean-François Champollion desxifrava els jeroglífics egipcis gràcies a la troballa de la pedra de Rosetta, i a les quatre províncies catalanes es creaven 25 partits judicials.

Se celebren 250 anys, el 1772, del naixement, com a poble, del barri sabadellenc de la Creu Alta, de l'origen de la Torre que posteriorment el 1904 es transformaria en Torre del Relotge al Port de Barcelona, de l'arribada de les relíquies de les santes Juliana i Semproniana a Mataró, de l'edicta del bisbe Josep Climent erigint la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona.

En el bestiar festiu, l'Àliga de Girona data del 1722, any en què a la Seu d'Urgell s'establí la Companyia de les Filles de Maria o la fundació pel bisbe Francisco de Olaso de la Biblioteca del Seminari Diocesà de Lleida.

S'escaurà el quart centenari de quan el papa Gregori XV va canonitzar santa Teresa de Jesús, sant Isidre Llauredor, sant Francesc Xavier i sant Ignasi de Loiola, del qual se celebraran els 500 anys de l'estada a Manresa.

550 de quan el 1472, amb la Ca-

pitulació de Pedralbes, acabava la Guerra Civil Catalana i 700 anys de quan el 1322 es va donar constància escrita per primera vegada de la catalana espadanya tal com avui la coneixem; vuitè centenari de la Carta de Població d'Ulldecona, de la professió com a dominic de sant Ramon de Penyaafort o de la mort de l'emperadriu Constança d'Aragó.

900 anys de la consagració de Sant Salvador de Polinyà i de Santa Maria de Palau-Solità, de la mort de Sant Ot, bisbe d'Urgell; un any, el 1122, en què el papa Calixt II va instituir el jubileu, o primer any sant compostel·là.

Celebrarem el mil·lenari de la consagració de l'església de Sant Pere de Rodes, documentada des del 878; 1.200 del primer esment documental de l'església de Sant Vicenç de Canet d'Adri i del primer esment documental del topònim Banyoles, de Sant Martí de Torroella, de la consagració de Santa Maria de la Pinya, o ho podem acabar en els 1.400 anys de l'Hègira, la fugida de Mahoma, de Medina a la Meca l'any 622, que dona origen al còmput anual musulmà.

Moltes més són les efemèrides, polítiques, socials, artístiques, esportives, però aquí hem fet només un tast de les que hem pensat que podien orientar-se més en el sentit cultural i espiritual de *Catalunya Cristiana*. Celebrem o commemorem, desitgem que el proper 2022 arribi per a tots els lectors com un any ple de joia i si qualsevol d'ells vol fer referència a un aniversari local que hem negligit, el convidem i li agraïm que ho doni a conèixer a la secció *Cartes*.

18è aniversari de la mort de ROSA DEULOFEU GONZÁLEZ

En el divuitè aniversari del seu traspàs, tots els que la recordem des de l'esperança en Crist Ressuscitat us convoquem a l'Eucaristia en la seva memòria el dia
7 de gener del 2022,
a les 19 h, a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona.
(Plaça Sant Agustí, 2 – Metro línia 3, estació Liceu).

SIGNES D'AVUI

LLUÍS SERRA LLANSANA

lserrall@gmail.com

Uns savis d'Orient a la plaça Sant Jaume

Com cada any, uns savis d'Orient arriben als nostres pobles i ciutats per obsequiar els nens amb abundants regals. Els ulls infantils reflecteixen il·lusió. Malgrat alguna restricció sanitària, aquest gener tampoc faltaran a la cita, però aquesta vegada és especial. Han sabut que a Barcelona hi ha una nova «estrella». Ells, com a bons intèrprets del llenguatge del cel, no es volen perdre la novetat i han anticipat el seu viatge. Volen descobrir Jesús, Maria i Josep al pessebre que cada any es col·loca a la plaça Sant Jaume. Saben que, a la Ciutat Comtal, és una tasca àrdua perquè qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència. També volen veure l'estrella que, caiguda de la galàxia Gaudí, s'ha incrustat al vèrtex de la torre de-

dicada a Maria. Aquest arquitecte els apassiona pels seus enigmes i per la seva profunda espiritualitat.

Arriben a la plaça Sant Jaume convertida en un bestiar immens, voluntat de l'artista, que, segons les seves pròpies paraules, ha volgut invertir el paper dels personatges del pessebre i donar un protagonisme més gran als secundaris i als animals domèstics. Busquen el naixement mirant balcons i terrats dels carrers adjacents. Res. Són savis i no desisteixen de trobar el que busquen. Finalment, després de consultar mapes i desxifrar jeroglífics, s'aturen al

Allà hi ha el naixement. Jesús, Maria i Josep, empresonats darrere d'uns barrots

carrer Ferran, número 33. Allà, en una entrada, hi ha el naixement. Jesús, Maria i Josep, empresonats darrere d'uns barrots. No en poden sortir. Una situació potser provisional perquè, no deu ser l'objectiu últim que desapareguin del mapa? Justament en aquesta ciutat on els turistes d'arreu del món busquen visitar la Sagrada Família. Quan al seu primer viatge els tres savis arriben a Jerusalem, l'estrella se'ls fa fonedissa. A Barcelona, els passa el mateix. Aquí, els tres llums vermells de la grua són gairebé més potents que la llum de l'estrella, que alguns no deixen brillar. Pot ser que els gerents públics perfilin una ciutat fosca, depressiva, caòtica, avorrida i grisa...? Encara ens queda la llum solar i el blau mediterrani. Els savis se'n tornen a Orient, una mica decebuts, però retornaran, com sempre.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Un captaire molt «franciscà»

Nou del matí. Un vent fred a les galtes —l'única part del cos al descobert— ens fa caminar a tots més de pressa que altres dies. Al carrer Pelai, algun captaire acostuma a asseure's a terra en algun esglaó d'un comerç esperant una moneda al seu barret, got o plat o, almenys, la mirada d'algun d'aquests vianants que, a correu, van a la feina o als seus compromisos.

Fa temps que tinc per costum aturar-me per saludar, si més no un moment, malgrat que no sempre dono diners. Em va sorprendre el posat d'aquell home que, almenys en aparença, podia tenir la meua edat avançada i no gens adient per estar allà assegut a terra i a aque-

lles hores. A les mans tenia un rosari cristià que anava passant amb un somriure de bondat que em va commoure. Quan li vaig preguntar si tenia fred i com havia passat la nit, em va respondre sense donar-li gaire importància i en una barreja d'italià i català. Després d'aclarir-me que era de Sardenya i que, per tant, parlava català, em va dir que la vida l'havia portat a la situació actual. I, quan el vaig convidar a venir amb mi per prendre un esmorzar calent a Santa Anna, em va dir que era diabètic i que per això no anava a llocs públics... Que Déu ja el cuidava. I amb un to molt franciscà —al qual ajudava la seva nodrida i llarga barba, i la caputxa

del seu anorac— em va fer un discurs sobre la bondat de Déu que ens regala el fred i la calor, el sol i els núvols, el dia i la nit, la joventut i la vellesa. Cada cosa al seu temps, va afegir, com si es tractés d'un dels llibres sapiencials de la Bíblia.

Va agrair la moneda que li vaig donar i, saludant-lo pel seu nom —em va dir que es deia Paco—, ens vam acomiadar, i vaig rebre d'ell molt més del que jo li havia donat.

Déu ens regala el fred i la calor, el sol i els núvols, la joventut i la vellesa

Un any a la vida de l'Església

Recull de les notícies més destacades que s'han anat publicant els darrers dotze mesos a les pàgines del nostre setmanari

• **22 DE MARÇ.** Presentació dels 550 metres quadrats de mosaics que el jesuïta i artista Marko Rupnik ha creat per al santuari de la Cova de Sant Ignasi de Manresa. Els mosaics recorren el pelegrinatge cristià a través dels exercicis espirituals de sant Ignasi, amb imatges bíbliques.

• **1 DE GENER.** El Papa autoritza la pròrroga de l'Any Sant Xacobeu, que s'inicia l'1 de gener del 2021, fins al 31 de desembre del 2022. A més, se celebra el 150è aniversari de la declaració de sant Josep com a patró de l'Església universal amb l'Any de Sant Josep.

• **10 DE GENER.** Es publica la carta apostòlica en forma de *motu proprio Spiritus Domini*, on s'obren els ministeris de lector i acòlit a les dones.

• **DEL 16 AL 21 DE GENER.** Celebració, telemàticament, de la 21ena reunió de la Coordinadora de Bisbes per Terra Santa. L'arquebisbe Joan-Enric Vives, bisbe d'Urgell, hi participa en representació de la Conferència Episcopal Espanyola.

• **21 DE GENER.** Celebració de cloenda, un any més tard a causa de la pandèmia, del 25è aniversari del Concili Provincial Tarraconense a la catedral de Tarragona. Els prelatos catalans publiquen el document *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies*, amb motiu d'aquesta efemèride eclesial. El mateix dia, la

Companyia de Jesús, davant de la problemàtica dels abusos, presenta el Sistema Entorn Segur.

• **DEL 24 AL 29 DE GENER.** Cinquena edició de la Setmana de la Bíblia, amb el lema «Sortim a sembrar la Paraula (Mc 4,14)».

• **26 DE GENER.** Mor Mn. Josep M. Tubau als 89 anys. Va desenvolupar una gran activitat acadèmica i pastoral.

• **31 DE GENER.** Margaret Karram és elegida presidenta del Moviment dels Focolars per als propers sis anys. Així mateix, se celebra una eucaristia per commemorar els 50 anys de l'ordenació episcopal de Mons. Joan Martí Alanís a la Seu d'Urgell.

• **4 DE FEBRER.** El Sant Pare participa en la celebració del Dia Internacional de la Fraternitat Humana a través d'una trobada virtual.

• **17 DE FEBRER.** A la missa del Dimecres de Cendra a la basílica de Sant Pere, el papa Francesc convida a retrobar-nos amb Déu.

• **21 DE FEBRER.** La basílica de Santa Maria del Mar acull la cin-

quena edició de «Sent la creu», acte organitzat pel Secretariat de Pastoral Juvenil de l'arquebisbat de Barcelona.

• **DEL 23 AL 25 DE FEBRER.** L'Ateu Universitari Sant Pacià de Barcelona organitza un congrés internacional sota el títol *Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació*, on es reflexiona sobre la pandèmia actual.

• **4 DE MARÇ.** Es presenta una nova web (turisme.esglesia.barcelona) per tal de recuperar el turisme religiós a Barcelona.

• **DEL 5 AL 8 DE MARÇ.** Viatge apostòlic de Francesc, sota el lema «Tots vosaltres sou germans», a l'Iraq. Un dels objectius és aprofundir la relació entre les diferents religions per reconstruir el país i guarir les ferides de la guerra i el terrorisme. És la primera visita d'un Papa a l'Iraq.

• **8 DE MARÇ.** Es presenta el document *Diversitat religiosa i mitjans de comunicació. Una expressió de la voluntat de diàleg*, elaborat pel Consell Assessor per a la Diversitat

Religiosa, de la Generalitat de Catalunya.

• **18 DE MARÇ.** Mor el ninotaire Picanyol als 73 anys, col·laborador de *Catalunya Cristiana*. Va il·lustrar diverses obres de tipus religiós.

• **19 DE MARÇ.** S'inaugura l'«Any Família *Amoris Laetitia*», amb motiu del cinquè aniversari de la publicació de l'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia*, sobre la bellesa i l'alegria de l'amor familiar.

• **24 DE MARÇ.** La religiosa Alessandra Smerilli és nomenada sotssecretària del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral.

• **28 DE MARÇ.** La teresiana M. Victòria Molins fa 85 anys. «El gran regal de Déu és el lliurament als pobres», afirma en una entrevista a *Catalunya Cristiana*, on col·labora setmanalment des del 2006.

• **30 DE MARÇ.** El Vaticà presenta unes *Orientacions pastorals sobre els desplaçats climàtics*.

• **DEL 5 AL 12 D'ABRIL.** Germandats i confraries de Catalunya suspenen la majoria dels actes programats per a la Setmana Santa, seguint les indicacions i recomanacions del Procicat.

• **6 D'ABRIL.** Traspàs de l'activista i transformador social Arcadi Oliveres als 75 anys. Ja malalt, concedeix a casa seva una entrevista a Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, que es publica en el número del 14 de març del nostre setmanari. Destacava els temes «que em donen força i ímpetu», com ara l'evangeli, les benaurances o l'amor al proïsme. El mateix dia moria, als 93 anys, el teòleg catòlic Hans Küng.

• **8 D'ABRIL.** El jesuïta José Ignacio García és el nou director del centre d'estudis Cristianisme i Justícia. Substitueix Xavier Casanovas.

• **13 D'ABRIL.** Canvia la Secretaria general de la Conferència Episcopal Tarraconense. Mons. Joan-Enric Vives, després de vint-i-quatre anys de servei, passa el relleu a Mons. Sergi Gordo.

• **17 D'ABRIL.** La il·lustre organista i musicòloga Montserrat Torrent fa 95 anys i participa en la presentació dels treballs d'acabament de l'orgue de l'oratori de Sant Felip Neri del barri Gòtic de Barcelona.

• **19 D'ABRIL.** Comencen les obres de restauració de la façana barroca de la catedral de Tortosa. El 31 d'agost ja hi llueix una imatge nova de la patrona de la diòcesi, la

Mare de Déu de la Cinta.

• **25 D'ABRIL.** Amb el lema «Per a qui soc jo?», se celebra la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i de Vocacions Natives.

• **3 DE MAIG.** El periodista i consultor en comunicació Toni Hervás és nomenat nou director de Ràdio Estel.

• **10 DE MAIG.** Amb el *motu proprio Antiquum ministerium*, el papa Francesc institueix el ministeri laical del catequista.

• **16 DE MAIG.** Samuel Gutiérrez Aparcero és ordenat prevere de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat. Va entrar al Seminari l'any 2015, després d'una llarga etapa com a redactor a *Catalunya Cristiana* (1999-2015).

• **18 DE MAIG.** El Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida publica unes orientacions per a la celebració de la Jornada Mundial de la Joventut a les diòcesis.

• **22 DE MAIG.** Durant el mes de maig, trenta santuaris del món s'uneixen en una «marató» de Rosaris organitzada per la Santa Seu. Un dels santuaris és la basílica de Santa Maria de Montserrat.

• **23 DE MAIG.** Es presenta la constitució apostòlica *Pascite Gregem Dei*, on el Sant Pare reforma les sancions sobre delictes econòmics i contra la dignitat humana.

• **25 DE MAIG.** Llançament de la plataforma d'acció «Laudato Si», que pretén implicar tot el món catòlic en un procés de conversió ecològica, segons l'esperit de l'encíclica *Laudato Si*.

• **3 DE JUNY.** Les Càritas diocesanes presenten la memòria anual, marcada pels estralls del Covid-19. Càritas demana un pla de rescat estructural per sortir de la crisi.

• **7 DE JUNY.** Presentat l'*Informe 2020* sobre el Centre d'Internament d'Estrangers de Zona Franca, elaborat per la Fundació Migra Studium.

• **12 DE JUNY.** Presa de possessió de Mons. Josep Àngel Saiz com a nou pastor de l'arxidiòcesi de Sevilla, prenent el relleu de Juan José Asenjo. Tres dies més tard, Salvador Cristau és escollit pel Col·legi de Consultors administrador de la diòcesi de Terrassa.

• **20 DE JUNY.** L'abat del monestir de Poblet, P. Octavi Vilà, parla en el nostre setmanari de la reformulació de l'activitat turística de Poblet arran de la pandèmia.

• **22 DE JUNY.** Salvador Pié Ninot,

rector de la basílica de Santa Maria del Mar, fa 80 anys.

• **1 DE JULIOL.** Francesc i els patriarques d'Orient pregunten per la pau al Líban. D'altra banda, Meritxell Ruiz és nomenada nova secretària general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya en substitució del jesuïta Enric Puig.

• **2 DE JULIOL.** Mn. Miquel Ramón Fuentes és nomenat nou director del setmanari *Catalunya Cristiana*, en substitució de Mn. Jaume Aymar, que n'ha estat al capdavant durant tretze anys.

• **4 DE JULIOL.** Mor Mn. Joan Antoni Mateo, col·laborador de *Catalunya Cristiana*, on feia la secció «El Consultori». Tenia 59 anys i havia servit trenta-sis anys en el ministeri sacerdotal.

• **14 DE JULIOL.** La monja i infermera Maria Dolors Sitjes és elegida nova provincial de les Carmelites de la Caritat Vedruna d'Europa.

• **16 DE JULIOL.** El Pontífex publica el *motu proprio Traditionis custodes*, sobre l'ús de la litúrgia romana anterior al 1970.

• **25 DE JULIOL.** Missatge del Papa per a la I Jornada Mundial dels Avis i la Gent Gran: «Ets necessari per construir, en fraternitat i amistat social, el món de demà.»

• **30 DE JULIOL.** Traspàs de Mn. Joan Galtés Pujol als 76 anys. Historiador, era provicari general de l'arquebisbat de Barcelona i canonge de la catedral de Barcelona.

• **31 DE JULIOL.** M. Dolors Arqués és elegida nova superiora general de les Germanes Josefines de la Caritat.

• **18 D'AGOST.** «Vacunar-se és un acte d'amor», afirma Francesc en un videomissatge en què s'adreça als pobles d'Amèrica Llatina.

• **23 D'AGOST.** El Papa accepta la renúncia del bisbe de Solsona. Mons. Xavier Novell al·lega motius «estrictament personals». El bisbe de Vic, Romà Casanova, es converteix temporalment en l'administrador apostòlic de la diòcesi de Solsona.

• **30 D'AGOST.** Mathew Vattamattam és reelegit superior general dels claretians. El nostre setmanari l'entrevista en exclusiva.

• **5 DE SETEMBRE.** Després del parèntesi a causa de la pandèmia, es reprenen les misses internacionals a la basílica de la Sagrada Família, cada diumenge a les nou del matí.

• **6 DE SETEMBRE.** Es constitu-

• **15 DE SETEMBRE.** El P. Manel Gasch, de 51 anys, és elegit nou abat de Montserrat. Llicenciat en Dret i Teologia, treballarà «per tal que el monestir i el santuari de Montserrat continuïn fidels a la seva missió de presentar Jesucrist i el seu evangeli a la societat i al món». Substitueix el P. Josep Maria Soler en el càrrec. El 13 d'octubre el P. Gasch rep la benedicció abacial.

eix una nova vicaria episcopal per a l'administració dels béns i l'economia diocesana de l'arquebisbat de Tarragona.

• **8 DE SETEMBRE.** Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* presenten la seva nova etapa a la basílica de la Sagrada Família.

• **12-15 DE SETEMBRE.** Viatge apostòlic del Sant Pare a Budapest, amb motiu de la cloenda del 52è Congrés Eucarístic Internacional, i a Eslovàquia. Francesc presenta una Església acollidora i esperançada.

• **16 DE SETEMBRE.** Mor el claretià P. Ignasi Ricart als 73 anys. Col·laborador de *Catalunya Cristiana*, era un gran divulgador de la Bíblia i docent.

• **6 D'OCTUBRE.** El Papa expressa la seva «vergonya» per la «llarga incapacitat de l'Església» per gestionar els casos de pederàstia, arran la publicació de l'*Informe Sauv  * sobre els abusos ocorreguts des del 1950 per part del clergat franc  s.

• **9 D'OCTUBRE.** Comença el Sínode de Bisbes *Per una Esg  lesia sinodal: comunió, participació i missió*. Segons Francesc, el Sínode ha de ser una «oportunitat de trobada, escolta i reflexió». S'articula en tres

fases: diocesana, continental i universal. Acabar   l'octubre del 2023.

• **24 D'OCTUBRE.** Celebració de la Jornada Mundial de les Missions, sota el lema «Explica el que has vist i sentit (Fets 4,20)».

• **1 DE NOVEMBRE.** Mor Mn. Ferran Blasi als 92 anys. Col·laborador de *Catalunya Cristiana*, era teòleg, periodista i escriptor.

• **8 DE NOVEMBRE.** S'inaugura el nou Espai Museístic Setmana Santa al Museu Bíblic Tarraconense.

• **9 DE NOVEMBRE.** La Congregació per a les Causes dels Sants anuncia que el beat Carles de Foucauld serà canonitzat a Roma el 15 de maig del 2022.

• **DE L'11 AL 13 DE NOVEMBRE.** L'Ateneu Universitari Sant Pacià acull l'assemblea general anual de la Federació d'Universitats Catòliques d'Europa. *Catalunya Cristiana* entrevista el president d'aquesta entitat, el prevere irland  s Michael Mullaney.

• **16 DE NOVEMBRE.** L'Associació Catalana d'Estudis Bio  tics organitza la jornada *Com viure amb pau i dignitat el procés de morir. Eutanàsia: solució o fracàs* al Palau Macaya de Barcelona.

• **17 DE NOVEMBRE.** Francesc inicia un nou cicle de catequesis sobre la figura de sant Josep. Posa en relleu la seva importància com a guia per superar la «crisi global» que patim.

• **21 DE NOVEMBRE.** Mor Mn. Casimir Martí i Martí als 94 anys. Va ser el primer director de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

• **DEL 2 AL 6 DE DESEMBRE.** Xi-pre i Gr  cia són els dos països que el Sant Pare visita en el seu 35   viatge apostòlic. «Hem de caminar sempre sobre el camí del diàleg», subratlla Francesc.

• **3 DE DESEMBRE.** Mons. Salvador Crist  u   s nomenat nou bisbe de Terrassa. La cerimònia de presa de possessió tindrà lloc el proper 5 de febrer a la catedral del Sant Esperit.

• **8 DE DESEMBRE.** Inauguració de la torre de la Mare de D  u de la Sagrada F  milia. De 138 metres d'alçada, la torre està coronada per una estrella lluminosa. El mateix dia, el Papa institueix la Fundació «Fratelli tutti» per promoure la cultura de la pau i mor el franciscà, missioner i filòleg Josep Maria Massana, col·laborador del nostre setmanari, als 83 anys.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Anem a esperar els Reis

Molt estimats Reis d'Orient, ja fa més de dos mil anys, contemplant la volta del cel, us va adonar que hi havia una estrella que no tocava. Si haguéssiu estat astròlegs dels d'avui, us hauríeu ficat en discussions i dissertacions sobre sorts o desgràcies i sobre el fet que ens marca el néixer, com diuen. Però no. Vosaltres tres éreu prou Mags com per no quedar-vos escarxofats a casa vostra amb discussions i més discussions, i prou innocents com per posar-vos en camí seguint l'estrella. Amb aquella estranya marrada al palau d'Herodes, arribàreu a Betlem encaminats per l'estrella. Entràreu a casa i trobàreu l'Infant i la seva mare. Ni un ni l'altra no tenien senyals de reialesa, però vosaltres, com a bons Mags, éreu prou fins d'esguard per saber que Déu té predilecció pels signes de pobresa. I tots tres va presentar a l'Infant el vostre homenatge. Havíeu trobat Déu a rastres d'estrella.

Dimecres vinent, ja de nit, tornareu a venir als nostres pobles i ciutats. No és que hàgiu vist cap estrella especial en el firmament del cel, però tornareu a venir per-

què l'estrella que heu vist és la innocència dels nostres infants marcats per la il·lusió d'aquesta nit. La gent es llançarà al carrer. A rebre-us s'hi ha d'anar amb un infant. Amb un infant i un fanalet. Amb un infant i una il·lusió. Qui no tingui il·lusió, més val que no surti a esperar-vos, encara que tingui un infant encuriós per la vostra arribada. Li faria mal. La vostra cavalcada desvetlla la imaginació dels infants per a les coses belles. Tanmateix, cal que l'infant la pugui viure en l'escalf de casa. La imaginació és com un ocell. Entre volada i volada ha de tenir un lloc on posar-se i arraulir-se, si cal. La il·lusió de la nit de Reis sense l'escalf de casa pot fer més mal que bé. Quan el somni es desfà, l'infant que és sol queda a la intempèrie. Els nostres infants tenen la pell encara massa tendra per a sofrir decepcions. En dir «l'escalf de casa», no em refereixo al que a l'endemà, diada de Reis, trobaran al plat. Això és molt menys important que saber fer festa de les coses senzilles. Vull dir l'escalf de tot l'any. Si no hi ha escalf, els millors regals no fan cap

il·lusió. Tan sols satisfan l'afany de tenir i de posseir.

Molt estimats pares i mares, sempre portadors de llum, de llum i d'escalf: a la nit de Reis, amb el vostre infant a coll i un fanalet a la mà, la il·lusió us farà avançar entre empentes pel carrer. No hi vol dir res que algun savi cregut se'n rigui. Que tingui un fill i veurem què fa. D'aquí uns anys, quan el fill, ja espigat, hagi llevat àncores, continuareu fent llum. Llavors seureu guardians d'un far per orientar el vaixell que bregarà per la vida. Perquè l'amor manté inexplicablement la llum tostemps. La nit de Reis encendreu un fanalet i sortireu al carrer a rebre els Reis. Amb la vostra actitud ens direu que cada infant és una estrella de Betlem. Moltes gràcies, pares i mares, per la vostra innocència i finor d'esperit. Estic segur que no defraudareu mai els vostres infants. Ens esteu dient que la nit de Reis és nit de tendresa. I, en aquesta nit, jo pregaré perquè no falti als vostres fills ni llum ni escalf mentre siguin al món.

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Diàleg, educació i treball

Tres instruments per construir la pau. Ho acaba de dir el papa Francesc en el seu missatge per a la 55ena Jornada Mundial de la Pau per al primer dia d'Any nou. Tres eines que són més que paraules. Són accions concretes de freqüència pràcticament diària si volem la seva eficàcia per aconseguir la pau. Aquesta vegada parla de diàleg entre generacions, posant l'accent en la confiança bàsica que hi ha d'haver entre els interlocutors. Patim en aquests moments la desconfiança originada per la incertesa de la pandèmia del coronavirus, i que ha augmentat en tots la sensació de soledat i replegament sobre un mateix. Soledat dels majors que en els joves va acompanyada per un sentiment d'impotència i falta d'una idea comuna de futur. Aquesta crisi —diu el papa Francesc— és dolorosa, però pot fer emergir el millor de les persones. Durant la pandèmia hem vist nombrosos exemples de compassió, col·laboració i solidaritat arreu del món.

Diu textualment en el missatge que «els joves necessiten l'experiència existencial, sapiencial i espiritual dels majors i, d'altra part, els majors necessiten el suport, l'afecte, la creativitat i el dinamisme dels joves». Per això és tan necessari el diàleg entre generacions, ja que «els grans reptes socials i els processos de construcció de la pau no poden prescindir del diàleg entre els dipositaris de la memòria

—els majors— i els continuadors de la història —els joves—; tampoc poden prescindir de la voluntat de cadascun de nosaltres de donar cabuda a l'altre, de no pretendre ocupar tot l'escenari perseguint els propis interessos immediats com si no hi hagués passat ni futur». Ja fa temps que havia insistit en la necessitat d'un acord per viure junts, d'un pacte social i cultural.

A partir d'aquí, diu que «és l'educació la que proporciona la gramàtica per al diàleg entre les generacions i és en l'experiència del treball on homes i dones de diferents generacions es troben ajudant-se mútuament, intercanviant coneixements, experiències i habilitats per al bé comú». El drama de l'atur, d'altra part, desfà les il·lusions dels joves i els situa en un carreró sense sortida. Ho estem sentint des de molts indrets: com assegurar una educació per a tots quan no hi ha perspectives de futur? El papa Francesc es dirigeix als qui tenen responsabilitats de govern per tal que «elaborin polítiques econòmiques que prevegin un canvi en la relació entre inversions públiques destinades a l'educació i els fons reservats als armaments». També aquí parla de pacte i ho expressa de manera que «promogui l'educació a l'ecologia integral segons un model cultural de pau, de desenvolupament i de sostenibilitat, centrat en la fraternitat i en l'aliança entre l'ésser humà i el seu entorn». Queda traçat un bon camí per a la pau.

COMENTARI DE LA PARAULA

El projecte de Déu ha pres carn en Jesús de Natzaret

GLORIA MONÉS

Al principi existia el projecte – i el projecte estava en relació amb Déu, i el projecte era Déu – aquest estava al principi en relació amb Déu.

Tot ha vingut a l'existència per mitjà d'ell – i sense ell res no ha vingut a l'existència.

El que s'ha esdevingut en ell és vida – i la vida era la llum dels homes. La llum brilla en la tenebra – i la tenebra no l'ha atrapada.

Aparegué un home aenviat de part del Senyor, que es deia Joan. Vingué com a testimoni a donar testimoni de la llum, perquè tots arribin a creure per mitjà d'ell. Ell no era la llum, sinó per donar testimoni de la llum.

Estava la llum veritable que il·lumina tot home arribant al món – ell era en el món

i el món es va fer per mitjà d'ell – i el món no l'ha reconegut.

Ha vingut prop dels seus – i els seus no l'han acollit.

Als qui l'han rebut – als qui creuen en el seu nom – els ha concedit de ser fills de Déu

– els qui no neixen de lligams de sang, ni d'un voler de la carn, ni d'un voler de baró,

sinó que han nascut de Déu.

I el projecte es va fer carn – i

acampà entre nosaltres:

hem contemplat la seva glòria, glòria com d'un fill únic del Pare, ple de gràcia i veritat –

Joan dona testimoni d'ell i continua cridant: Aquest era de qui vaig dir: «El qui ve darrere meu m'ha passat al davant, perquè existia abans que jo.»

– perquè de la seva plenitud tots nosaltres n'hem rebut, una gràcia per una altra gràcia.

Perquè la Llei es donà per mitjà de Moisès – la gràcia i la veritat han vingut per mitjà de Jesús.

A Déu, ningú no l'ha vist mai – el Fill únic que es troba en el si del Pare, aquest és qui l'ha revelat.

El Pròleg de Joan (Jn 1,1-18), prescindint de les dues insercions de 2a. red. (en cursiva, 1,6-8.15), descriu amb molta fluïdesa, en una sèrie de 13 incisos binaris (–), com «el projecte» que Déu tenia pensat «al principi» ha pres «carn» humana en la persona de Jesús, després d'escapolir-se de «la tenebra» del poder, de no ser reconegut per «el món», a escala còsmica, i de no ser acollit per «els seus» propis convidats, a escala humana.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

P. JAUME SIDERA, cmf

Què en sabem, de la matança dels Innocents? (i II)

No en sabem gaire res més, dels innocents. Per a alguns il·lustres biògrafs de Jesús, no hi ha cap problema, perquè segons ells, molt probablement Jesús va néixer a Natzaret. Personalment m'estimo més atènyer-me a Mateu i a Lluc, que afirmen que Jesús va néixer a Betlem. I faig cas de sant Justí, que ho afirma clarament, i de sant Jeroni, que passà molt de temps a la cova de Betlem. La tradició té un pes. La memòria històrica –de generació en generació– va sovint més enllà de molta història escrita.

Ricciotti, en la seva voluminosa *Vida de Jesucrist*, calcula una trentena d'innocents occits. Alguns apòcrifs es mouen entre els 3.000 i els 144.000. No ho sabem. Dis-sortadament, els «innocents» privats legalment de néixer superen infinitament avui les víctimes de tants Herodes que consideren un progrés barrar el pas a la vida als qui fan nosa.

L'evangelista no ens diu res de l'estada de la Sagrada Família a Egipte. Els apòcrifs en van plens. Però si voleu xalar de debò, llegiu *Jesús Infant* de Verdaguer, que ho versifica «en lo pus bell catalanesc del món», que deia Ramon Muntaner o Blai Bonet.

M'agrada el bell resum que en fa la *Biblia del Peregrino*: la crueltat sanguinària d'Herodes, que va afectar el nounat i la seva família, és una dada històrica d'aquells temps turbulents en què Palestina vivia l'opressió del tirà. L'evangelista ho recull no com a historiador, sinó com a teòleg que llegeix la història, la interpreta a la llum de la Paraula de Déu i després l'aboca en un relat dramàtic de to llegendari, l'instrument literari que més es presta a l'evocació simbòlica i a la reflexió. En diuen teologia narrativa.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II després de Nadal

Lectura primera

Sir 24,1-4.12-16

*La saviesa de Déu
habita en el poble que ell ha escollit*

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira:

La saviesa, s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, s'enalteix enmig del poble, s'admira d'ella mateixa en la reunió santa, fa el seu elogi davant la multitud dels elegits i entre els beneïts es proclama beneïda, dient: «El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantaré la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat, treu nous plançons entre els meus elegits."»

»M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat; estaré per sempre en la reunió dels sants.»

Salm responsorial

147

Glorifica el Senyor, Jerusalem, Sió, canta lloances al teu Déu, que assegura les teves portes i beneeix dintre teu els teus fills.

R. El qui és la paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.

Manté la pau al teu territori i et sacia amb la flor del blat. Envia ordres a la terra, i la seva paraula corre de pressa, no es detura. *R.*

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob, als fills d'Israel els seus decrets i decisions.

No ha obrat així amb cap altre poble, no els ha fet conèixer les seves decisions. *R.*

Al·leluia

1Tm 3,16

*Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els pobles;
glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.*

Lectura segona

Ef 1,3-6.15-18

Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepressibles als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dona lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat.

Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l'heretat que ell us dona entre els sants.

Evangelí

Jn 1,1-18

El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle

Evangelí segons sant Joan:

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot havia vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi havia vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum

dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. Déu envià un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni. Existia el qui és la Llum verdadera, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes.

Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un

pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare ple de gràcia i de veritat. Donant testimoni d'ell, Joan cridava: «És aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia.» De l'abundància de la seva plenitud tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia. Perquè la Llei, Déu la donà per Moisès, però la gràcia i la veritat ens han vingut per Jesucrist. Déu, ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 2)

Gener

2. DIUMENGE

Diumenge II després de Nadal, Blanc. Lectures: Siràcida 24,1-4.12-16 / Salm 147 / Efesis 1,3-6.15-18 / Joan 1,1-18

SANTORAL: Adelard, ab.; Basili el Gran i Gregori Nazianzè, b.; Emma, vg.; Isidor d'Antioquia, b. i mr.

3. DILLUNS

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 2,29-3,6 / Salm 97 / Joan 1,29-34. O bé: **Santíssim Nom de Jesús (ML), Blanc.** SANTORAL: Anter, p. i mr.; Fulgenci, b.; Genoveva, vg.

4. DIMARTS

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 3,7-10 / Salm 97 / Joan 1,35-42 SANTORAL: Àngela de Foligno, rel.; Isabel-Anna Seton, rel.; Odiló, ab.; Rigobert, b.

5. DIMECRES

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 3,11-21 / Salm 99 / Joan 1,43-51

SANTORAL: Carles de Sant Andreu, rel.; Joan Nepomucè Newman, b.; Simeó Estilita, monjo; Telèsfor, p. i mr.

6. DIJOUS

Epifania del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efesis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12 SANTORAL: Macra, vg. i mr.; Melcior, Gaspar i Baltasar; Nilamó.

7. DIVENDRES

Sant Ramon de Penyafort (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 3,22-4,6 / Salm 2 / Mateu 4,12-17.23-25 SANTORAL: Tell, ab.; Virgínia, mr.

8. DISSABTE

Fèria, **Blanc.** Lectures: 1 Joan 4,7-10 / Salm 71 / Marc 6,34-44 SANTORAL: Apol·linar, b.; Jaume Hilari Barbal, prev. i mr.; Pere Tomàs, b.; Severí, ab.

El Sant 7 GENER

Sant Ramon de Penyafort

L'Església és una realitat espiritual encarnada. Per això sempre li ha calgut una estructura jurídica que n'asseguri el funcionament, l'eficàcia i la resolució de conflictes. Un dels homes que més es va dedicar a dotar l'Església del seu temps d'aquests instruments va ser sant Ramon de Penyafort (c. 1180 – 1275).

Aquest conegut sant català, fill del Penedès i canonge de la catedral de Barcelona, va estudiar Dret a la Universitat de Bolonya i va entrar als dominics. Com a home de lleis va destacar tant que es va instal·lar a Roma com a conseller i confessor del papa Gregori IX, que li va encomanar la confecció del *Liber extra*, una obra de Dret canònic que va estar vigent durant segles. També va ajudar els mercedaris en l'elaboració de les seves formes jurídiques. De retorn a Barcelona, es va instal·lar al convent de Santa Caterina, es va convertir en conseller del rei Jaume I i va ser escollit tercer general de l'orde dominicà. En aquest càrrec va disposar una nova redacció de les constitucions i va regularitzar la branca femenina de l'orde. Així mateix va promoure les missions en terres islàmiques. El papa Climent VIII el va canonitzar el 1601.

El primer acte sinodal de l'Església és l'Eucaristia

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

El papa Francesc ha convocat el sínode perquè l'Església prengui consciència de la seva sinodalitat i, des d'aquí, es compregui a si mateixa com a comunió en Crist, participació en la seva vida i se senti enviada per Crist al món (missió). És en l'Eucaristia que l'Església aprèn a ser sinodal. La celebració eucarística és la reunió dels qui caminen junts pel camí de la fe, dels qui viuen en la diàspora del món i es manifesten visiblement com a assemblea. Van del camí a la Taula i de la Taula al camí, com una onada incessant. Com els deixebles d'Emmaús: caminen en Jesús, que se'ls fa present en la fracció del Pa i retornen al camí i a la missió.

L'Eucaristia manifesta l'Església com a universal (ningú és exclòs de la Taula del Senyor), com a «santa», no és la taula del perfectes, sinó dels pecadors convertits a Jesucrist. La manifesta també en la seva «unitat», una unitat que ve de la participació del Cos eucarístic de Crist. Tant és així que l'Eucaristia és anomenada en el més alt magisteri font i plenitud de tota la vida de l'Església.

L'Eucaristia és l'escola de sinodalitat i on aprenem a caminar junts. Un camí ja obert i traçat pel Senyor ressuscitat enmig de les vicissituds de la història. Ell ha obert el camí de la fe i el porta a terme (cf. He 10,20).

El Nou Testament no defineix en primer lloc l'Església com a poble de Déu (això pertany a l'Antic Testament encara) més aviat la defineix com a Cos de Crist (1Co 12,12ss). És en cada Eucaristia que som formats com a Cos de Crist, allí hi ha l'origen de tots els camins que hem de fer sinodalment els cristians. El Senyor regala a cada Eucaristia un sol cor i una sola ànima als creients. En comunió amb Crist aprendran a escoltar-se els uns als altres, ja que són germans. També en comunió amb Crist aprendran a escoltar el món i el que aquest demana a l'Església. També aprendran a escoltar el sofriment del món. L'aula sinodal no és un parlament, ni una convenció ni menys un congrés, és una escola de discerniment a la llum de l'Esperit Sant.

És el mateix Esperit Sant el qui els farà sortir i anar a l'encontre. Conscients que arreu i sempre trobaran el Misteri de la Creu del Senyor. Tot això només pot brollar de l'Eucaristia del Senyor. També conscients que en la vida de l'Església hi ha dimensions que no es poden planificar, perquè formen part de l'acció imprevisible de l'Esperit Sant. En escaiença de les festes, us desitjo un sant Nadal. Crist, que per nosaltres ha nascut, ens ha donat l'amor de Déu Trinitat. Ell és sempre l'Emmanuel i si ell ha vingut en aquest món és per no deixar-lo mai més.

El lleure, un servei essencial per a la societat

REDACCIÓ
Barcelona

La consellera Violant Cervera durant la seva intervenció.

«La pandèmia ha passat factura als drets humans. Ens ha posat davant del mirall i ens ha fet adonar que hem d'enfortir l'escut social.» Amb aquestes paraules, la consellera de Drets Socials del govern de la Generalitat de Catalunya, Violant Cervera, va arrencar la seva exposició al 77è Fòrum Social Pere Tarrés, que va detallar els diferents programes que la Generalitat posarà en marxa per tal «d'afermar els serveis socials i convertir-los en el quart pilar de l'Estat del benestar».

La consellera va destacar «l'efecte devastador» que la crisi sanitària i social ha ocasionat en les famílies, especialment aquelles que es troben ja en una situació de gran vulnerabilitat, les quals «han vist multiplicades les seves dificultats». Per això, Cervera va explicar que una de les prioritats del Govern català serà «situar els serveis socials al centre de totes les polítiques per aconseguir una societat capdavantera que no deixi ningú enrere».

En aquest sentit, va posar en relleu els reptes que afronta la seva conselleria i les polítiques que té activades, centrades en col·lectius com la infància i els joves, les persones migrades, les persones amb discapacitat, la gent gran o les persones sense llar. Per exemple, combatre la pobresa infantil, posar en marxa un pla per donar resposta a l'increment de casos de trastorns mentals entre els joves, aplicar polítiques per millorar l'accés a l'habitatge o l'accessibilitat. Així mateix, va esmentar la necessitat de reforçar les condicions laborals de les persones que treballen per atendre aquests col·lectius: «Volem millorar el rol dels professionals del tercer sector i les seves eines i contractes.»

D'altra banda, Cervera va aprofitar per agrair la tasca realitzada durant la pandèmia per tots els professionals del sector del lleure educatiu: «Es tracta d'un signe d'identitat i és l'extensió necessària de l'aprenentatge dels infants i joves de Catalunya. Durant la pandèmia, i gràcies al compromís indiscutible dels monitors i monitores que han permès unes activitats segures, el lleure ha estat un espai de canalització emocional i de salut mental.» Per això, va remarcar que aquest darrer any i mig «s'ha posat en evidència la necessitat que el lleure tingui un reconeixement com a servei essencial de la nostra societat».

 The image shows a group of people, including a man in the foreground with his arms raised in celebration, against a brick wall background. The Emiser logo is visible in the top left corner of the image area.

**Tants dies per estrenar,
com nous reptes per complir.**

Converteix-te en la millor versió de tu mateix.

I JUNTS ARRIBEM MÉS LLUNY I

Carrer Vilamari 50, 5A, 08015 – Barcelona
938 46 61 11 | emiser@emiser.es | www.emiser.es

Postals des d'Andalusia

Any Nou, lluita nova

Arriba un Any Nou, entre penombra i amb núvols densos a l'horitzó. M'agrada la visió poètica que ens ofereix Jesús Montiel al seu últim llibre *La última rosa*: «Un floc de neu sobre volant un incendi: la vida.» I com si es tractés d'un diagnòstic social, l'escriptor subratlla amb força: «Som prou estúpids per triar l'infern i pensar-nos que estem segurs.» Per això, un Any Nou no és només una agenda en blanc, ni un propòsit ferm, ni un compàs per viure. Un Any Nou, d'entrada, és tot un privilegi per continuar vivint, una oportunitat per seguir realitzant-nos amb il·lusió cada dia.

Seria bo estrenar l'Any Nou, amb un grapat de suggeriments lluminosos:

—Posa a la teva vida, cada dia, una sortida de sol.

—Col·loca als teus llavis la paraula *Pare*, que comprèn, deia un gran historiador, José María García Escudero, «tot el cristianisme».

—Descobreix el «costat assolat de la vida», perquè cada paisatge té el seu fulgor.

—«Alegra't», va dir Déu a una jove de Natzaret, com a pòrtic d'un anunci immens. Des d'aleshores, «l'alegria forma part de la nostra existència», malgrat tot i sobretot.

—No t'oblidis d'un eslògan profundament humà: «Parteix, reparteix i comparteix.»

—Exerceix l'anomenat «ministèri de l'escolta», recent inventat, que consisteix a «sentir abans els batecs que les paraules».

—«Prega i estima», o millor, comença estimant i acabaràs pregant. La nostra influència arriba només on arriba el nostre amor.

—Mira al teu voltant i mira't per dins.

—Tracta de fer el bé i millora-ràs el món.

—Any Nou, lluita nova. Així de fàcil, per als audaços.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Montserrat TV

Voldria donar les gràcies al monestir de Montserrat que ens permet, tots els dies de la setmana, connectar-nos mitjançant internet a «Montserrat TV», i així poder seguir visualment la Missa Conventual i les Vespres, ja sigui amb el mòbil, amb la tauleta o amb l'ordinador.

Molts nets podrien fer un bon regal als avis buscant-los aquest canal a internet i fent que amb un parell de clics el puguin obrir, sempre tenint en compte que només està actiu quan a la basílica hi ha un acte de culte.

DANIEL PINYA BATLLELL
Sabadell

Actuem amb responsabilitat

Les festes de Nadal que, grans i petits esperàvem, ja han arribat. Amb tot, les restriccions sanitàries i les mesures de prevenció de contagis s'han tornat a implantar i es modifica la manera de relacionar-se limitant el contacte social. Penso que, per al bé de la població, tots ens hem d'adaptar a les normes que s'estableixin i actuar amb prevenció i responsabilitat. No hi ha lloc per a l'incompliment, la indignació o, fins i tot, la incomprensió, que posaria en risc la salut de moltes persones.

Tornem a l'experiència del Nadal anterior, amb resiliència, solidaritat, gaudint de les festes amb les seves restriccions, de forma positiva, i recordant que amb ella vam aprendre a valorar allò realment important.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Un no-pessebre

Cada any, quan arriba el Nadal, l'alcalde Colau de Barcelona se supera en la qüestió del pessebre de la plaça de l'Ajuntament.

No sé si és original, però no és representatiu del significat que té el Nadal. Es trenca la tradició de 60 anys amb la qual Barcelona convida a la celebració d'aquesta festa. En aquesta ocasió, es dona un protagonisme especial a les grans figures lluminoses d'una mula a la façana de la Generalitat i, d'un bou, a la de l'Ajuntament. És una burla? Quin significat tenen? És una provocació?

Altres figures lluminoses pugen dels balcons en un perímetre més o menys extens al voltant de la plaça i 23 comerços del barri deixen veure, tímidament, algun pessebre tradicional.

Com si fos una concessió a la tradició. I tot aquest muntatge ha costat el pressupost públic de 190.000 euros! Un altre any que ens deixa perplexos el no-pessebre de la plaça de l'Ajuntament de Barcelona.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Virtuosisme d'un creador irrepètible

El Museu Nacional d'Art de Catalunya acull l'exposició «Gaudí»

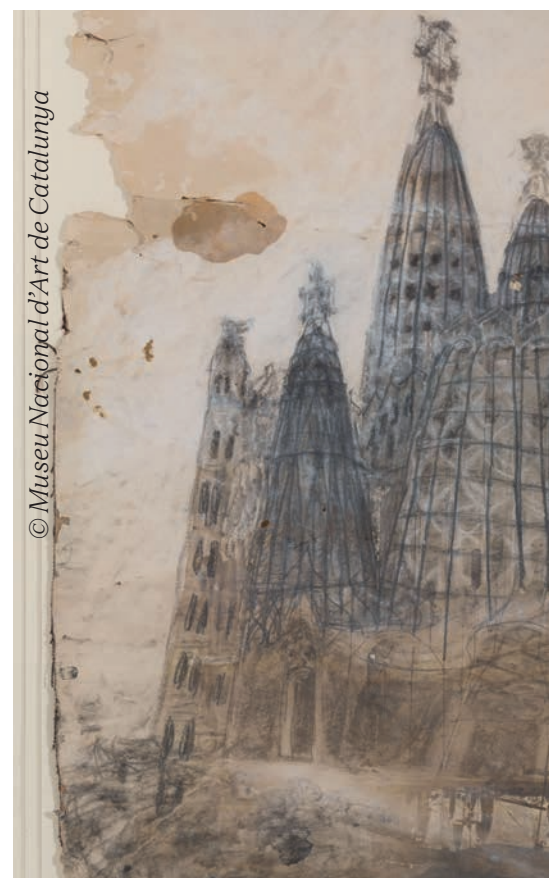
MAC
Barcelona

La genialitat inqüestionable d'Antoni Gaudí es ben palesa fins i tot en peces tan trivials i petites com un penjador de la Casa Calvet o uns tiradors, poms i agafadors de la Casa Milà, «La Pedrera», tots executats a començaments del segle XX. I no cal dir en obres de grans dimensions. En tenim exemples notables en una vitrina de cantonada (1904-1906) de la Casa Batlló o en el mobiliari del pis principal (1909) de la Casa Milà. Uns treballs que podem contemplar, fins al proper 6 de març, a la magnífica exposició organitzada pel Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

Més de 650 objectes arquitectònics, de disseny i mobiliari, obres d'art, documents, plànols i fotografies, procedents d'un centenar de col·leccions nacionals i internacionals, inclosa la del MNAC, s'apleguen a la mostra *Gaudí*. Comissariada per l'arquitecte i docent Juan José Lahuerta, està estructurada en deu àmbits temàtics i ofereix una experiència inèdita: la possibilitat (a través d'un codi QR) de fer la visita escoltant els textos de sala narrats per l'actor Josep Maria Pou.

«Si volem comprendre l'obra de Gaudí, en tota la seva profunda intensitat, en tot el seu terrible dramatisme, no podem deixar de banda el seu temps, ni podem no reconèixer la manera com els seus edificis es teixeixen amb les estratègies polítiques i ideològiques de la seva època, és a dir, amb els desitjos i les necessitats dels seus poderosos clients», explica el catàleg de l'exposició.

Entre els dissenys de Gaudí més singulars, cal destacar el dibuix d'una font (1877) per a la plaça de Catalunya de Barcelona, fet amb llapis i aquarel·la; el croquis d'una vitrina (1878) per a la Guanteria Comella de Barcelona, destinada a l'Exposició Universal de París, amb lla-

pis i tinta, o el projecte d'un quiosc i uns urinaris públics (1878), amb tinta sobre paper vegetal. També és impressionant la mosca que va forjar en bronze (1884) per al coronament de l'estendard de la cooperativa La Obrera Mataronense.

«Entrada ja la dècada del 1880, Gaudí rep els primers encàrrecs pròpiament arquitectònics: la Casa Vicens, els Pavellons Güell de Pedralbes, etc. Encara que originàriament modestes, converteix aquestes petites obres en autèntics manifestos de les seves pròpies capacitats», es llegeix en un dels plafons. D'aquesta època són rellevants el reixat de dos batents (1883-1885) per a la Casa Vicens i un tocador (1886-1889) per al Palau Güell.

Temàtica religiosa

Pel que fa a la producció religiosa d'Antoni Gaudí, l'exposició en presenta uns quants treballs excepcionals: el disseny amb tinta i aiguada d'un reliquiari (1878), un vitrall amb la imatge de sant Miquel Arcàngel (1894), un dibuix a llapis (1900) de la reforma de la façana del santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Reus, una il·lustració amb mina negra i blanca sobre

Més de 650 peces, procedents d'un centenar de col·leccions nacionals i internacionals, es poden contemplar fins al 6 de març

Vista exterior de l'església de la Colònia Güell (1910-1911), d'Antoni Gaudí.

fotografia (1910-1911) de l'exterior de l'església de la Colònia Güell, uns canelobres raconers de peu (1910-1914) destinats a la parròquia del Sagrat Cor de Santa Coloma de Cervelló i un banc litúrgic (1914).

Un dels apartats de la mostra està dedicat exclusivament a la basílica de la Sagrada Família. S'hi exhibeixen maquetes i fragments de models arquitectònics (1883-2014), un tenebrari de la cripta (1898) confeccionat per Gaudí i un recull de fotografies de models masculins per a figures escultòriques (1898-1900), el que avui anomenaríem un *book*.

A l'exposició també hi ha obres destacades d'autors ben diversos, com ara Ildefons Cerdà, Josep Maria Jujol, Pablo Picasso, Josep Llimona, Auguste Rodin, Eusebi Arnau, Joaquim Mir, Isidre Nonell o Antoni Tàpies. I de la mà d'Antoni Gaudí hi podem trobar fragments del seu emblemàtic trencadís (1904-1914), és a dir, de ceràmica vidrada sobre morter, o una columna (1910-1918), de basalt tallat, no utilitzada en la construcció de l'església de la Colònia Güell.

Després de Barcelona, la mostra es podrà visitar al Museu d'Orsay de París de l'11 d'abril al 17 de juliol del 2022.

© Col·lecció Família Güell

Tocador del Palau Güell (1886-1889), d'Antoni Gaudí.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Ramon Albornà, president de la Federació de Pessebristes de Catalunya

«Durant vuit-cents anys, el pessebre ha anat evolucionant i contextualitzant-se»

MAC

A la carta apostòlica *Admirabile signum*, el papa Francesc ens anima a fer el pessebre. «La preparació del pessebre a casa nostra —explica el Sant Pare— ens ajuda a reviuire la història que va passar a Betlem.» I afegeix que «convida a sentir-nos implicats en la història de la salvació». Parlem amb Ramon Albornà, president de la Federació de Pessebristes de Catalunya i president de l'Associació de Pessebristes de Vilafranca del Penedès, sobre el significat i el valor avui del pessebre.

Al llarg dels segles, l'evolució del pessebre ha estat constant...

Sí. El pessebre té els seus orígens a Greccio, on el 1221 sant Francesc d'Assís hi va escenificar l'escena del naixement de Jesús. Durant aquests vuit-cents anys, el pessebre ha anat evolucionant i contextualitzant-se, i ha sabut mantenir la seva proposta per commemorar el naixement de Jesús. Així mateix, cal tenir present que el pessebre ha esdevingut també una rellevant expressió de cultura

popular i de creació artística.

El pessebre és el signe nadalenc que palesa més bé la pedagogia del cristianisme a la nostra llar?

Per a les famílies cristianes, el pessebre és, sens dubte, el símbol del naixement de Jesús. També és un bon moment, any rere any, per mantenir, compartir i reviuire aquesta tradició.

Cal reivindicar el pessebre com a testimoni de la nostra cultura religiosa i popular?

Sí, el pessebre i el pessebrisme són elements que pertanyen al nostre patrimoni cultural. Ara bé, hem de trobar els espais i les formes per poder-lo promoure i obtenir així un reconeixement més gran.

És difícil mantenir avui dia la flama de l'anomenat «fet pessebrista»?

Es tracta d'una activitat que es manté a moltes llars com a símbol del cristianisme i també com a tradició. D'altra banda, les exposicions públiques de pessebres reben cada any milers de visitants. De flama n'hi ha, el que ens cal trobar són les diferents maneres i expressions per mantenir-la.

Catalunya ha esdevingut un referent del pessebrisme internacional.

Totalment. El pessebre català, en especial la seva tècnica constructiva, coneguda com a Escola Catalana de Pessebrisme, ha estat model i referent per a molts altres països. Juntament amb la llarga tradició hi hem d'afegir la gran aportació que va suposar la introducció del diorama i el treball dels materials.

L'abril del 2021 va ser nomenat president de la Federació de Pessebristes de Catalunya. Quins són els objectius que es proposa dur a terme?

Continuar treballant per mantenir i avançar en aquesta tradició del pessebre com a expressió d'art, de cultura i de tradició.

«El pessebre es manté a moltes llars com a símbol del cristianisme i com a tradició»

43

CAPÍTOL SISÈ

QUINES NOVES PERSPECTIVES PASTORALS S'OBREN A UNA ESGLÉSIA MISSIONERA

PER QUÈ LA FAMÍLIA CRISTIANA rep el nom d'*Església domèstica*

En l'anella 2 d'aquesta **cadena d'amor** ja vam tenir l'oportunitat de fixar la mirada en l'expressió *Església domèstica*, i ara s'ha repetit en l'apartat 200 de l'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia*. Per això, un breu comentari més explícit en aquesta **anella 43** pot ser oportú.

El Concili Vaticà II va utilitzar l'expressió *Església domèstica* per indicar que, en el si de la família cristiana, els fills reben el do de la fe en Crist Jesús a través de la vivència de la mateixa fe cristiana (la paraula i l'exemple) per part dels pares (cf. *Lumen Gentium*, 11).

El Catecisme de l'Església catòlica també utilitza l'expressió *Església domèstica* encunyada pel Concili Vaticà II i amb el mateix sentit que ja hem indicat, és a dir, per referir-se a la *família cristiana*. I després precisa que «la llar familiar és la primera escola de vida cristiana i d'enriquiment humà; en la pròpia llar s'aprèn la constància i l'alegria del treball, l'amor fratern, el perdó generós i, sobretot, el culte a Déu per mitjà de la pregària i de l'ofrena de la pròpia vida» (cf. 1656-1657). (Vegeu la NOTA).

Per tot això, no ens ha de sorprendre de cap manera que l'Assemblea del Sínode dels Bisbes celebrada l'any 2014 s'hagi servit de la mateixa expressió *Església domèstica* per subratllar que les famílies cristianes són els principals subjectes de la pastoral familiar, perquè són les famílies mateixes, sobretot mitjançant els pares, les que aporten el testimoniatge joios de la fe cristiana en la criança dels fills.

La línia lògica és evident: una agrupació de famílies cristianes —*Esglésies domèstiques*— constitueix una parròquia (una gran *família de famílies*); al seu torn, una agrupació de parròquies constitueix l'Església diocesana (l'*Església local*); i el conjunt de les diòcesis de tot el món constitueix la gran Església catòlica (l'*Església universal*).

En aquesta exhortació apostòlica sobre l'amor en la família, el papa Francesc ha utilitzat l'expressió *Església domèstica* per subratllar la importància de les famílies cristianes en l'acció pastoral que l'Església ofereix al conjunt de la societat. És

veritat que no és gens habitual utilitzar l'expressió *Església domèstica* per referir-nos a una família cristiana, però és interessant conèixer el perquè d'aquesta expressió, ara molt poc coneguda.

«Els Pares sinodals van subratllar que, per la gràcia del sagrament del Matri-moni, les famílies cristianes són les principals protagonistes de la pastoral fa-miliar, sobretot aportant el seu testimoni alegre com a *Esglésies domèsti-ques*.

“L’alegria de l’Evangeli omple el cor i tota la vida dels qui s’han trobat amb Jesús. Els qui es deixen salvar per Ell són alliberats del pecat, de la tristesa, de la buidor interior i de l’aïllament. Amb Jesucrist, l’alegria sempre neix i reneix” (*Evangeli Gaudium*, 1).

A la llum de la paràbola del sembrador (cf. *Mateu* 13,3-9), la nostra tasca és cooperar en la sembra: la resta és obra de Déu.

Tampoc no hem d’oblidar que **avui l’Església que predica sobre el matri-moni i la família sovint suscita recels i incomprensió**. Les parelles casades agra-eixen que els *pastors* els presentin el noble ideal d’un amor fort, sòlid, durador, capaç d’afrontar totes les proves que calgui afrontar.

L’Església vol arribar a les famílies amb humil comprensió, i desitja ajudar cada família a descobrir la millor manera de superar les dificultats que trobi en el seu camí.

No n’hi ha prou d’incorporar una preocupació genèrica per la família en els grans projectes pastorals. La capacitació de les famílies requereix un esforç en l’àmbit de l’*evangelització* i la *catequesi* per tal que, en la mesura que sigui possible, puguin exercir el seu paper com a subjectes actius de la pastoral fami-liar» (AL 200).

NOTA

Haurem observat que parlem de la *família cristiana* com a petita *Església domès-tica* (*Església* amb majúscula), precisament perquè els seus membres formen part de l’*Església* catòlica. Això no impedeix pas que, en referir-nos a la *llar familiar*, com l’espai físic en el qual habita la *família cristiana*, de vegades emprem l’expressió *església do-mèstica* (*església* amb minúscula).

És a dir, apliquem la mateixa lògica que ens permet diferenciar l’expressió *Església* (amb majúscula) quan ens referim al conjunt dels membres de l’Església catòlica, i l’ex-pressió *esglésies* (amb minúscula) quan ens referim als temples en els quals els mem-bres de l’*Església* es reuneixen.

- Quina opinió et mereix l’ús de l’expressió *Església domèstica* per al·ludir a una família cristiana? Et sembla que és fàcil de comprendre per a tothom?
- Creus que la teva pròpia família pot ser considerada una a *Església domès-tica*? En què fonaments la teva opinió?

El xoc farà canviar la velocitat del meteorit perquè canviï d'òrbita.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La NASA envia una nau espacial per desviar un asteroide

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Encara que segurament ja n'esteu assabentats per la premsa, crec que agraireu que nosaltres també ho comentem. Es tracta del que ha dut a terme la NASA americana: ha enviat un artefacte a l'espai per comprovar que, si algun dia calgués, seria possible desviar la ruta d'un asteroide que amenacés precipitar-se en el nostre planeta. Com sabeu, sovint la terra rep impactes de meteorits de mida variable. I també en pot rebre de mida força gran, com d'un asteroide. Ara com ara, gràcies a Déu, no se'n veu cap en perspectiva que amenaci fer impacte. Però ja n'hi ha hagut al llarg de les eres geològiques que sí que van fer destrosses; el més cèlebre és el que va caure al final de l'era Secundària, que va causar l'extinció dels dinosaures i altres espècies d'animals.

La missió projectada per la NASA s'anomena DART (Double Asteroide Redirection Test: «Prova de Redireccionament d'un Doble Asteroide»). Es tracta d'alterar l'òrbita del petit satèl·lit Dimorphos, que orbita a l'entorn de l'asteroide Didymos. Aquests dos petits astres (de 160 i 780 metres de diàmetre, respectivament) formen com un sistema

doble i es troben a uns 11 milions de quilòmetres de distància de nosaltres (25 vegades més lluny que la Lluna). La nau DART, d'una massa de 610 kg, va ser llançada el 24 de novembre passat, a les 08.07, i va a 24.000 km/h. Arribarà a les envistes de Dimorphos entre finals del proper setembre i començaments d'octubre per impactar-hi. El xoc farà canviar la velocitat d'aquest astre, encara que poc, però suficient perquè canviï sensiblement d'òrbita. Tot això ho podran contemplar i mesurar els tècnics de la NASA perquè, abans de l'impacte, el DART despendrà un petit satèl·lit dotat d'una càmera que podrà filmar-ho tot i enviarà a la Terra les imatges de la col·lisió. I aleshores sabrem quin haurà estat el valor de desviació de l'òrbita. Ara és impossible fer-ne el càlcul.

Com veieu, tot ha estat ben programat. Només cal esperar el pròxim octubre per saber-ne el resultat. Esperem que sigui reeixit!

TRADICIONS REMEIERES

L'estepa i l'emplastre regi

FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

L'estepa (llat., *Cistus laurifolius* i *Cistus ladaniferus*; cast., *jara*, *cisto*) la trobem de manera força abundant als nostres boscos i erms. Els antics frares la definiren com una «mata de fullas semblants a las del llorer, arrugadas y com rehinosas, ramas peludas y flors blanques»; tanmateix, amb el nom d'*Estepa* hom hi posa les plantes de la família de les cistàcies, de les quals destaca l'*estepa borra* (llat., *Cistus salvifolius*; cast., *cisto hembra*). Antigament, amb les fulles d'aquesta classe d'estepa, un cop assecades, atesa l'aspror de la seva textura, s'usava per netejar les impureses —la borra— de la llana teixida, d'ací el qualificatiu de *borrera* donat a aquesta mena d'estepa.

L'estepa és una planta que li plau de créixer en terrenys sense calç, on hi abundin el granit i la pissarra, com ara als afores de Barcelona, entorn del Tibidabo i d'Horta i, sobretot, es troba de manera abundosa a Extremadura i a Sierra Morena, on és molt estimada la *mangla* o *miel de jara*, ja

que l'estepa és una planta mel·lífera.

En la tradició remeiera, del làdan, la substància reïnosa extreta de l'estepa, se'n feia l'*emplasto regio*, que s'aplicava per temperar el dolor de les hèrnies. A propòsit del làdan, el prestigiós estudiós de la tradició remeiera, el manresà d'adopció Dr. Pius Font i Quer († 1964) escriví que «*el ládano obtenido a partir de la jara es una masa pastosa más o menos endurecida, de color pardo oscuro o ligeramente verdoso, que se ablanda fácilmente a calor suave, de olor aromático y sabor amargo. Destilando directamente hojas frescas de jara, también se obtiene una esencia extraordinariamente perfumada*» (*Plantas medicinales*, 282). Aquesta essència s'usava per calmar els atacs de nervis. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, del *matabou*.

L'estepa es troba de manera força abundant als nostres boscos i erms.

RAFAEL ALLEPUZ*Persones i treball*

Claret, 2021, 164 pàg.

Per treball hem d'entendre tot tipus d'acció realitzada per les persones que s'ha de poder fer independentment de les característiques i les circumstàncies personals. L'Església també s'ha pres el treball com un dels aspectes sobre els quals calia incidir i fer les seves aportacions doctrinals.

CHIARA CURTI*Mi amigo Carlo*

Editorial Balmes, 2021, 100 pàg.

Biografia del beat Carlo Acutis comentada per testimonis de joves de diferents països. Qui era Carlo Acutis? Un adolescent que va morir de leucèmia als quinze anys, amb una vida senzilla, alegre i confiada. Com diu el seu pare Andrea Acutis, Carlo tenia un únic objectiu: estimar Déu i estimar el proïsme. Fou beatificat el 2020 pel papa Francesc.

JUAN JOSÉ TAMAYO*La compasión en un mundo injusto*

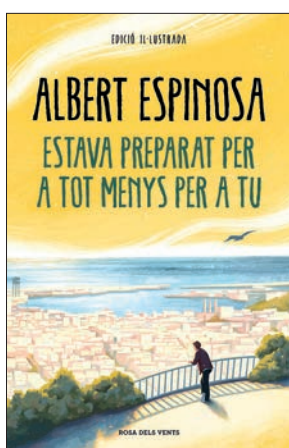
Fragmenta Editorial, 2021, 302 pàg.

En l'ús normal, la paraula compassió sona a sentimentalisme allunyat de la praxi, aliè a la vida política; a comportament moralista que encobreix les causes de la injustícia... Amb tot, el veritable sentit de la compassió és posar-se al lloc dels sofrents en una relació d'igualtat i d'empatia i assumir el dolor de les altres persones com a propi.

TURA SOLER*El pantà maleït**Les morts de Susqueda*

La Campana, 2021, 335 pàg.

L'assassinat el 2017 d'una parella de joves al pantà de Susqueda continua sent un misteri. No s'ha trobat l'arma homicida i es desconeix el mòbil del crim. El sospitós ara està en llibertat i els interrogants, tanmateix, perduren: d'on venien els trets que van sentir alguns testimonis? On són els mòbils de les dues víctimes? Qui més hi havia aquell dia en aquell indret?

ALBERT ESPINOSA*Estava preparat per a tot menys per a tu*

Rosa dels Vents, 2021, 263 pàg.

«Sempre he cregut que les paraules són importants per sanar-te. En aquest llibre he mirat de disposar tota la meva experiència i allò que he après de les moltes persones que han decidit transmetre'm la seva saviesa: els secrets i l'energia que desprenen els grocs amb qui he coincidit a la vida. Bufe i gaudeix», Albert Espinosa.

JORDI-MARIA D'ARQUER*Les decapíndoles de la comunicació disruptiva (DCD)*

Ediciones Carena, 2021, 188 pàg.

Respires les Decapíndoles a cada segon com l'oxigen que et revifa i t'empaita les paraules. A cada capítol hi ha de tot, és una permanent caps de sorpreses. A la manera d'un soliloqui amb drama participatiu, entendre, amb paraules i fets, que la Comunicació, així dita en gran, ha de tornar als seus orígens i acabar en la Veritat, és a dir, viure l'ètica.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art i
professora de Religió

Un heroi modern

La pel·lícula exposa el fet real que va viure Òscar Camps, un socorrista badaloní. L'any 2015, va veure a la premsa la fotografia d'un nen kurd, Aylan Kurdi, mort en una platja del mar Mediterrani. Aquesta fotografia va donar la volta al món i va esdevenir símbol de la crisi dels refugiats.

Camps era, juntament amb un soci, amo d'una empresa dedicada a serveis de rescat al mar. Impressionat i colpit per la notícia, decideix marxar a l'illa de Lesbos, a Grècia, on arriben milers de refugiats turcs en embarcacions precàries. Tots, fugint dels conflictes i la misèria del seu país. Alguns aconseguen desembarcar, altres es morien pel camí.

Marcel Barrera dirigeix aquest film on exposa la llarga filera d'immigrants que van cap a Mòria, el campament de refugiats més gran d'Europa, fins que a l'any 2020 va patir un incendi. Al llargmetratge narra la passivitat dels guardacostes (ningú no fa res per ajudar); la indiferència dels habitants de l'illa; la crueltat dels traficants de persones; la desesperació d'homes i dones, que creuen el Mediterrani per escapar de la guerra i que estan encarnats i representats per una doctora que busca la seva filla.

Aquest és el panorama que a l'Òscar, un home normal i corrent,

li remou les entranyes. Per això és capaç d'enfrontar-se a la policia, als guardacostes i a qui i a què faci falta per salvar tanta gent com pugui. Com a socorrista es pregunta què ha de fer i la resposta és clara: actuar.

Així, ell, es converteix en un heroi modern, un sant de la porta del costat en paraules del papa Francesc. Un home que actua i anima a actuar els qui té al costat: el seu amic i col·laborador Gerard Casals, la seva filla, una tavernera de l'illa que de seguida els ajuda, uns pescadors que abans havien intentat fer-li la vida impossible. Tantes i tantes persones, anònimes, que van ajudar l'ONG que naixia en aquell moment: Open Arms. Tantes i tantes persones que, com es veu molt bé a la pel·lícula, són ja una gran família. Fins i tot, enguany, un multimilionari ha donat un grapat de milions per comprar un buc de rescat més gran que l'anterior, obsolet i petit, que podrà passar al mar més temps i protegirà millor les vides dels vulnerables que hi pugin.

Conscientment o no, l'Òscar fa seves les paraules de Jesús quan diu: «Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Jn 15,12-13).

AMB BON HUMOR

MEDITERRANEO

DIRECTOR: Marcel Barrena

GUIÓ: Danielle Schleif

HISTÒRIA: Marcel Barrena,

Òscar Camps

INTÈRPRETS: Eduard Fernández,

Dani Rovira, Anna Castillo, Sergi

López, entre altres

MÚSICA: Arnau Bataller

Drama. Basat en fets reals

Espanya

112 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

Novel·les que retraten la realitat

EDUARD CONTIJOCH MIQUEL
El quiosc de Sant Francesc
Montblanc, 2021, 423 pàg.

Aquest és el tercer volum de novel·la històrica escrita per l'autor, basada en la nissaga d'industrials de l'alcohol Contijoch, de Montblanc (*El Convent*, 2014 i *La fàbrica*, 2018) i és fruit de la recerca genealògica i l'interès pel propi passat familiar. Les dades documentals les va començar a publicar en forma d'articles a les pàgines de les revistes montblanquines *El Foradot* i *Podall* (2013 i 2015), ambdues disponibles a internet. L'obra se centra en les figures centrals del patriarca Francesc Contijoch Grinyó (1867-1936), diputat provincial, i el seu fill Josep (1903-1952), que ostentaria l'alcaldia local (1934-36). En la narrativa també hi apareixen altres personatges representatius del moment, com Mn. Pau Queralt, Macià Guarro o Ramon Porté. El relat es desenvolupa seguint un criteri cronològic, que s'inicia amb la dictadura militar del general Primo de Rivera (1923-1930) i l'alcalde anticatalanista Jesús Hernández, per després continuar amb la II República (1931-1939), quan s'acaben les obres de l'escorxador, s'obren els porxos de Cal Malet, a la plaça Major o s'electrifica el poble de Lilla. La revolta del juliol de 1936 obliga el Josep a refugiar-se a Barcelona i la muller s'amaga a casa d'uns familiars de Santa Coloma de Queralt, a fi de salvar llurs vides, a més, la fàbrica és incautada. També hom relata la persecució religiosa, la destrucció del patrimoni artístic i l'assassinat de preveres. Amb la victòria dels sublevats, res no tornarà a ser igual i el Josep decideix emigrar a l'Equador, on morirà el 1952.

La principal font per obtenir informació ha estat el buidatge de la premsa comarcal i els llibres d'acords municipals. És una mostra de com vivien i actuaven les elits benestants en l'àmbit rural, les seves connexions amb les ciutats (Tarragona, Barcelona i Madrid), la interacció entre economia i política, per controlar el poder i defensar els interessos dels seus negocis, també exposa la lluita entre conservadors i republicans, el paper de l'Església, la influència dels mitjans de comunicació (premsa i ràdio), sense deixar aspectes més quotidians com les festes religioses, les relacions amb els treballadors o les minyones.

RAUXA

El tren dels pobres

Diumenge a la nit a la conurbació barcelonina. El tren que m'ha de tornar a casa arriba ple a petar i mig passatge va dret. És el tren dels pobres. Hi són tots, no n'hi falta cap: dones africanes, famílies andines, colles de joves magrebins, europeus de l'est, pakistanesos, etc. Anem amb retard, a batzegades, però dins del vagó la resignació s'imposa. Passada una bona estona per fi deixem enrere els túnels i enmig de la nit els llums de Nadal pampalluguegen aquí i allà. Els vidres de les finestres es comencen a entelar, les converses baixen d'intensitat i alguns dels que tenen la sort d'estar asseguts entren en un son profund.

Avui el tren porta tots els pobres a casa. Però fins quan? Si mai algú decideix que tots ells no són més que una massa improductiva, què impedirà que el mateix tren demà els dugui a una destinació sense retorn? A Europa això no seria cap novetat. Arribat aquest moment res no ho impedirà. La democràcia no hi podrà fer res, perquè ja haurà mort abans. I per incomprendible i horrorós que ens sembli, tampoc Déu no ho impedirà, com no va impedir Auschwitz, com no va estalviar la mort en creu al seu propi Fill. No estem fent cap afirmació d'ateisme, sinó una confessió de fe plenament cristiana. Si el nostre Déu ens salvés o ens castigés a caprici, com els déus de l'Olimp, no hi hauria llibertat humana i tota la creació esdevindria absurda. Crist no ens estalvia la tragèdia, sinó que en Ell la tragèdia ja no és necessàriament el nostre destí final, un no-res etern. Crist, per l'encarnació i la creu, es va fer pobre i l'Església no es pot sostreure a aquesta pobresa que li és inherent. Els cristians haurem de ser al tren dels pobres quan arribi l'hora.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

REPAM

La Xarxa Eclesial Panamazònica ha llançat una nova web (www.re-pam.net) per consultar de manera més accessible documentació i continguts fets en aquests anys per l'Església amazònica.

Barcelona

SANT JULIÀ

El **diumenge 9 de gener**, a les 12.00, Mons. Javier Vilanova presideix la missa amb motiu de la festa de Sant Julià a la parròquia de Sant Julià d'Argentona.

PARES TEATINS

El **diumenge 9 de gener**, a les 17.30, concert solidari de piano de Roberto Laborda a favor de la Fundació Manos Providentes. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

ORGUE

El **diumenge 9 de gener**, a les 18.00, concert d'orgue de Guillaume Lawless a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts de Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dijous del 20 de gener al 24 de febrer**, a les 19.00, curs *Com pregunten les religions? Una aproximació a les formes de relacionar-se amb Déu* coordinat per Alicia Guidonet. Més informació: tel. 933 172 338.

Girona

CATEDRAL

El **dijous 6 de gener**, a les 11.00, missa solemne presidida pel bisbe Francesc Pardo; adoració al nen Jesús a la capella de l'Anunciació amb cants litúrgics i populars.

Sant Feliu de Llobregat

CORAL

El **diumenge 2 de gener**, a les 18.30, concert de Nadal de la Coral Sant Sadurní a Vilobí del Penedès.

Tarragona

CATEQUESI

El **divendres 7 de gener**, a les 16.00, tarda d'activitats nadalenques amb els nens i nenes de catequesi a la parròquia de la Santa Creu de Calafell.

Terrassa

EPIFANIA

El **dijous 6 de gener**, a les 12.00, Mons. Salvador Cristau presideix la missa de l'Epifania a la catedral de Terrassa.

INAUGURACIÓ

El **dissabte 8 de gener**, a les 12.00, Mons. Salvador Cristau presideix la benedicció i inauguració de les obres de reforma al Casal de la Visitació a l'Ametlla del Vallès.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 21 al 23 de gener**, taller *Curar ferides, refer l'autoestima* amb Eduard Fonts. Més informació: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que pateixen discriminació i persecució religiosa trobin el reconeixement dels seus drets i dignitat

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

[y Catalunya Cristiana](https://www.youtube.com/CatalunyaCristiana)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Teresa Casillas, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Antonio Gil, Josep Maria Grau, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep Oriol Pujol, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Llorenç Sagalés, Lluís Serra, Rafael Serra, Valentí Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, Montserrat Unterlöhner, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

La revista infantil *Cavall Fort* va néixer fa 60 anys en ple franquisme. Per esquivar la censura, va haver de comptar, com era la tònica general, amb el suport de l'Església. En concret, va néixer sota el paraigua dels Secretariats Catequístics de Girona, Vic i Solsona. Avui dia, tot i que per altres motius, tampoc no és fàcil tirar endavant una revista infantil en paper i en català, però la voluntat continua sent igual de ferma, com ens explica Mercè Canela, la directora.

Com tantes iniciatives en defensa de la llengua i la cultura catalana, la revista *Cavall Fort* va necessitar el paraigua de l'Església. Com van ser els inicis?

La revista és la iniciativa d'un grup de persones de procedències diverses vinculades a l'escoltisme, l'activisme cultural i la pedagogia. Totes tenien en comú la preocupació per fer una revista que ajudés els infants a aprendre a llegir i escriure en català. El problema que se'ls va plantejar era com tirar endavant el projecte sense que l'endemà els el tanquessin. Dins del grup promotor hi havia gent de Vic que van recórrer a l'aleshores bisbe de la diòcesi, Ramon Masnou. Ell ho va acceptar, però els va demanar que busquessin altres suports. Va ser així com *Cavall Fort* va néixer sota el paraigua dels Secretariats Catequístics de Girona, Vic i Solsona. Ara bé, qui sempre va estar-hi més implicat va ser el bisbat de Vic.

De Vic també és una de les col·laboradores històriques: Pilarín Bayés.

El col·laborador històric més longeu és Joaquim Carbó. Però, sí, certament, Pilarín Bayés és de les més històriques. També hi ha col·laborat durant molt de temps Mn. Francesc Nicolau, amb la seva capacitat d'explicar de forma senzilla qüestions científiques molt complicades.

Quins eren els grans eixos de *Cavall Fort*, i que encara continuen vigents?

La primera preocupació dels impulsors era la llengua, però els

Mercè Canela, directora de «Cavall Fort», que celebra 60 anys

«La revista en paper ocupa espais més tranquils»

faltaven referents, perquè *El Patufet* quedava molt lluny. Com diu Joaquim Carbó, *El Patufet* havia mort sota les bombes l'any 1938. I la societat havia canviat molt. Tenien clar que havia de ser una revista de qualitat, interessant, exigent, de nivell comparable a les revistes infantils que es feien a Europa.

Els mateixos reptes que els actuals però en un context diferent.

El repte continua sent el de fer una revista interessant que arribi als lectors de 9-13 anys, que els aportï una llengua i uns continguts de qualitat. Evidentment, el moment actual és molt diferent. Els infants d'avui tenen un gran nombre de propostes de lleure, d'estímul i d'interessos.

Hi ha espai per a una revista com *Cavall Fort*?

Sí, i a més el constatem. Quan

rebem el retorn dels nostres petits lectors, ens adonem que hi ha espai per a una revista en paper que busca entretenir però a partir de continguts de qualitat. D'alguna manera, la revista ocupa espais més tranquils, és com una pausa en el dia a dia, és una manera alternativa d'entretenir-se i d'obrir finestres per fer despertar nous interessos.

Des del punt de vista comercial, qui heu de convèncer són els pares i els avis.

Quan intentem convèncer els pares i els avis perquè se subscriguin, l'argument és que és una revista de qualitat, que estimula el gust per la lectura, que és entretinguda, enriquidora, respectuosa. I com que la llengua és l'essència de *Cavall Fort*, continuem posant-hi molta cura. El gramàtic Albert Jané ens ha deixat el llistó molt alt.

**RÀDIO ESTEL
ET DESITJA**

bon any nou!

